

Пеевски
изскочи
от „Пандора“
с 3 офшорки

Стр. 2

БСП иска оставка
на областния
управител
на София

Стр. 3

Мъгляво
съгласие в ЕС
за Западните
Балкани

Стр. 7

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

Камен Донеv
влиза в
образа
на Сирано

Стр. 13

■ СРЯДА ■ 6 ОКТОМВРИ ■ 2021 ГОДИНА/31 ■ БРОЙ 191 (8786)

50 cm.

www.duma.bg ■

НЯКОЛКО ДУМИ

Вкопаване

Деси ВЕЛЕВА

Здравото вкопаване в местната власт на ГЕРБ продължава с бясно темпо. Копае се вече дъното. Риенето става все по-скандално в опитите да се намери място за провален в очите на обществото, но безценен за бившите управляващи кадър, какъвто е уволненият бивш главен секретар на МВР Ивайло Иванов (Стр. 4). Преди няколко месеца той бе скандално изгонен от МВР, за да се прикрепи сега към столичната общинска хранилка и да се лепне като стожер на кмета Йорданка Фандъкова. Искала ли го е тя, не го ли е искала, питали ли са я, не са ли, можем да гадаем. Но не е нужно да имаме пророчески способности, за да съзрем дългата ръка на големия шеф. Той наскоро се похвали с уволнението на председателя на Столичния общински съвет, сега продължава едноличните си вмешателства в администрацията.

Очевидно Столичната община се превръща в безопасен (засага) пристан на отхвърлени, компрометирани кадри на бившето управление. Този път обаче гаврата достигна чутовни, катастрофални размери. Топло място се намира не просто за безработен наш човек, а за низвергнат функционер, нагазил до колена в насилие и безнаказаност. У нас обаче доказаните нарушители не се наказват, не са принудени да скланят глава, а вместо това вирят нос на нови удобни длъжности.

Стр. 10

Паметниците
на Съветската
армия в Европа

Стр. 8-9

АКЦЕНТ

С 50% може да поскъпне парното

Това очакват да се случи от януари топлофикационните дружества заради постоянно растящата цена на газа. Месечна сметка от 300 лв. ще скочи на 450 лв., изчислява експерт.

Стр. 5

60 000 българчета живеят в нищета

Страната ни се нарежда на второ място
в Европейския съюз по този показател

Близо 60 000 българчета до шестгодишна възраст живеят в крайна бедност. Това сочат данните на фондация "Тръст за социална алтернатива". Страната е на второ място в Европейския съюз след Румъния по този показател.

Числото се равнява на град колкото Велико Търново.

От фондацията твърдят, че вероятността дете у нас да почине в периода от раждането му до навършване на 5-годишна възраст е 70% по-

висока от средния показател за ЕС. Така страната ни се нарежда на второ място по детска смъртност. Сред водещите причини са ниската здравна култура сред уязвимите групи в обществото и системното недохранване на

деца, живеещи в бедни региони. След години те ще се превърнат във възрастни с по-ниско образование, с по-ниски доходи, с по-лошо здраве, коментират от фондацията.

Стр. 4

ДУМА ПРИЗОВАВА: БЪДЕТЕ ОТГОВОРНИ!

СНИМКА БГНЕС

Човекият живот и здравето на децата ни са най-висша ценност и трябва да бъдем безкомпромисни и единни в тяхното опазване, изтъкна държавният глава Румен Радев. Той бе в Стара Загора за празника на града, където отбеляза, че трябва да има по-строги мерки при нарушаването на Закона за движение по пътищата

Стр. 3

Пеевски изскочи от „Пандора” с 3 недеklarирани офшорки

Явно деянията му са по-видими отвън, отколкото в България, коментира президентът Румен Радев

Делян Пеевски е един от двамата български политици, разкрити в досиетата „Пандора”, съобщи българският партньор в мащабното журналистическо разследване bird.bg. Като народен представител от ДПС в периода 2012-2019 г. медийният магнат е бил свързан с 3 офшорни фирми - Felina Trade & Investment Inc, Verum International Limited и IGWT Limited, но не ги е декларирал в годишните си имуществени декларации. Международният консорциум ICIJ - глобална мрежа от около 280 разследващи журналисти от над 100 страни, включи Пеевски в списъка от

300 влиятелни личности в света, укривали данъци чрез офшорни компании, разкрити от „Пандора”. В досиетата за него се казва, че е „олигарх, бивш депутат и медиен магнат, санкциониран от САЩ за корупция по закона „Магнитски””.

Правилникът на НС забранява на депутатите да участват в управителни или контролни органи на търговски дружества. При встъпването си в длъжност всеки депутат попълва специална декларация, че не заема несъвместими длъжности. Те могат да имат собственост в търговски дружества, но трябва да ги декларират. Досиетата

„Пандора” доказват, че Пеевски е нарушил това изискване. При прехвърляне на собствеността на регистрираната на Британските Вирджински острови фирма Felina, наредено през ноември 2013 г., капиталът ѝ от 50 000 долара преминава от Lassandra Corporation, регистрирана пак там, в панамската Inversiones Y Servicios Piedra Azul S.A. В един от документите, с който се потвърждава смяната на собствеността, като директор на Felina фигурира Пеевски. Това обаче не е споменато в декларацията му за 2013 г. Ексдепутатът от ДПС не е декларирал и дялове за 100 000

долара във Verum International Limited, регистрирана на Сейшелите през 2016 г. За неин собственик е посочена дубайската IGWT Limited, също негова фирма. На 1 юли 2018 г. Пеевски е подписал документ за собственик на дяловете на Verum, съответно на IGWT и едновременно с това ги прехвърля на адвокат Александър Ангелов.

Националната агенция за приходите е поискала допълнителни данни от Международния консорциум на разследващите журналисти за български физически и юридически лица, съобщиха от ведомството. Малко по-късно комисията на Сотир Ца-

царов КПКОНПИ също обяви, че е поискала такава информация. Разпространената в медиите информация за недеklarирани от мен офшорни дружества е невярна, тъй като винаги надлежно и в съответствие със закона съм декларирал пред компетентните органи цялото си имущество, гласи позицията на Делян Пеевски.

Помолен за коментар, президентът Румен Радев заяви, че „явно деянията на г-н Пеевски са по-видими отвън, отколкото вътре в България”. Според държавния глава това не говори добре за нашите разследващи и правоохранителни органи.

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Винаги сме се радвали на подкрепата на вицепрезидента Илияна Йотова в изследването на битието и културата на българските общности в чужбина. Партньори сме в много дейности, имаме съвместни инициативи. Това е пътят - науката и политиката ръка за ръка да се занимават с тази проблематика. Така директорът на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН проф. д-р Владимир Пенчев приветства вицепрезидента, която беше гост на международната научна конференция „Българите в Урал и Сибир”

Застой на акцията със заседналия кораб

Акцията по претоварване и изтегляне на кораба „Вера Су” отново е в застой. Вчера не бяха предприети никакви действия заради лошите метеорологични условия. Оказа се, че въпреки обещанията през последните два дни за разпит на екипажа, до него така и не се е стигнало. Засега са приключили действията по източването на 38 куб. метра гориво и смазочни материали.

Вчера вечерта се очакваше да пристигнат три баржи, осигурени от Европейската агенция за морска безопасност, които ще се използват за претоварването на натоварения карбамид. Те идват от Италия. Подготвена е работна група, която да ги приведе максимално бързо в готовност за действие. Продължава денонощното дежурство на спасителната група от Главната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението” и готовността на всички за евакуация на екипажа, ако бъде заявено такова желание от капитана. Разработени са три варианта - по суша, по въздух и по вода.

Нови черни рекорди за КОВИД-19

Нови черни рекорди гони статистиката за заразените с КОВИД-19 у нас. 2806 са новозаразените, което е 13,54% от направените тестове. В същото време 178 са починали през предходното денонощие, сред тях е и 13-годишно дете. На този фон продължава драстично да пада и броят на ваксинираните. Докато през последните месеци той се задържаше около 10-12 000 на денонощие в работните дни, вече няколко пъти пада наполовина и вчера стигна до 5386 имунизации за денонощие.

Заболелите ученици от ко-

ронавирус са четири пъти повече от началото на годината, за разлика от учителите, при които процентът на заболяемост е нараснал два пъти, съобщиха от МОН. През последните дни ведомството е взело решение, за да не минава цялото училище на дистанционно обучение, при заболяемост над 10% да се карантинират випуски. За промяната на мерките е изпратено упътване към всички регионални инспекторати.

Официалното представяне на българската ваксина срещу коронавирус бе предвидено за вчерашния ден по време на 15-

я световен конгрес за ваксини, който се проведе онлайн. Ръководител на проекта е проф. Андрей Чорбанов от БАН, а прототипът вече е готов. От екипа, разработващ ваксината, поясниха, че става въпрос за имунизация от ново поколение - тя не е нито на принципа на РНК, нито на векторните ваксини. Има вариант дори да се въпръсква, а не да се инжектира. Целта на учените е ваксината да стане по-универсална, така че да може да се използва и при други вируси. Тегърва обаче тя трябва да бъде тествана върху хора.

Социологът **Димитър Ганев**
за разочарованието от
хората на Слави Трифонов

Президентът е за по-строги наказания за нарушения на пътя

По-строги наказания и по-ефективни механизми за разкриване и регистриране на нарушенията на пътя очаква президентът Румен Радев. Това стана ясно при посещението му в Стара Загора, където напоследък пътните инциденти зачестиха. Държавният глава заяви, че ще препоръча на министъра на вътрешните работи нормативната база да бъде преразгледана и в следващото НС да бъдат внесени предложения за промени. По думите му е необходимо да има видеонаблюдение навсякъде, за да бъдат регистрирани нарушенията и да последват присъди. “Като общество трябва да обединим усилия и да спрем

необузданата агресия на пътя. Това е абсолютна престъпност и безотговорност към най-висшата ценност - живота на хората и здравето на нашите деца”, заяви Радев. Държавният глава изказа съпричастност към пострадалите и техните семейства, както и благодарност на лекарските екипи, които полагат грижи за пострадалите. Президентът очаква с предприетите в Стара Загора мерки градът скоро да се превърне в пример за борба с ненаказаната война по пътищата в България.

Очаквам резултатът от тези избори да доведе до окончателно скъсване с проваления управленски модел,

СНИМКА ПРЕСЕКРЕТАРИАТ НА ПРЕЗИДЕНТА

Държавният глава се включи в честванията по повод празника на Стара Загора

заяви Румен Радев. “Обществото ни очаква институциите да продължат да работят за възстановяване на държавността, изкореняване на корупцията, скъсване на всякакви олигархични зависимости, отваряне на хоризонти за мо-

дерно развитие на България”, посочи президентът. По думите му само отдаването на тази кауза, а не поставянето в ролята на инструмент на партии и различни бизнес кръгове, може да доведе до безкористна подкрепа на

българските граждани. Очаквам кампания на идеи, а не на компромати, за да може всеки кандидат да разкрие максимално добре кой е всъщност, за какво се бори и как ще го постигне, подчерта Румен Радев.

БСП иска оставката на областния управител на София

Митко Михайлов увери социалистите, че проблем с централата на „Позитано“ 20 няма

Оставката на областния управител на София Митко Михайлов иска БСП. Повод за това са скандалите около поискания от управата наем със задна дата за централата на партията на “Позитано” 20. Сагата започва през май, когато настоящият зам.-областен управител Живка Такева е и.д. титуляр. Тогава тя пуска до съда искане за изпълнителен лист срещу БСП, в който иска наем от 2019 г. досега за централата на “Позитано” 20. Сумата, за която претендира областната управа, е около 280 хил. лева. Изпълнителният лист вече е в областната управа и оттам трябва да решат какво да правят от тук насетне. Запознати обаче припомнят, че за този период БСП не би трябвало да плаща наем - през 2019 г., във връзка с промени в регламентите за финансиране на партиите, парламентът гласува те да бъдат освободени от наем на държавните и общински помещения, които ползват.

БСП излезе с позиция, в която припомня тези промени и отбелязва, че без значение дали законът е добър или лош, той трябва да се спазва. Затова след обнародването му партията плаща само режийните разходи на сградата. “В разрез с него и най-вече без да сме уведомени, за да можем да защитим правата си, областният управител на София начислява със задна дата недължими суми за наем и с молба от 21.05.21 г. завежда дело в Софийския районен съд. Отново без да сме уведомени и зад гърба ни областният управител се снабдява с изпълнителен лист за сумата от над 200 000 лева. За тези действия сме информирани от заместник областния управител Цветелин Софрониев, който веднага след това беше уволнен без мотиви. Веднага след като разбрахме, с писмо от 16.09.2021 г. сме информирали областния управител за нашата позиция, приложили сме необходи-

мите документи, доказващи, че не дължим тези суми. До днес нямаме отговор”, обобщиха от БСП.

“Подобни кадрови назначения като това на областния управител на София, който не уважава законите на страната, хвърлят сянка върху заявеното от служебния кабинет намерение за прозрачност и законност в решенията и действията му. Те злепоставят правителството и президентската институция. Бързото и решително отстраняване на такива хора от заеманите постове би довело до утвърждаване авторитета на институциите”, гласи политическата оценка на социалистите.

На извънреден брифинг настоящият областен управител Митко Михайлов увери, че нищо не грози дейността на БСП и централата на “Позитано” 20. Тиражираната в медиите интрига, според която служебното правителство гони БСП от “Позитано 20”, е бездарен сценарий,

част от предизборната кампания на ГЕРБ, заяви той. “Проблемът е създаден и завешан от предходното ръководство на областната администрация, назначена от ГЕРБ. Призовавам политическите лидери да не стават подгласници в този сценарий. За да изясним ситуацията и да намерим решение на казуса, съм поканил на среща ръководството на БСП. В подобна ситуация са и други партии”, каза Михайлов. Той обаче отказа да отговаря на въпроси, преди да са приключили със срещата, но потвърди, че от БСП дължат пари за наем на централата си.

Във връзка с поредната дезинформация, тиражирана в медиите, пресекретариатът на президентската институция уточнява, че твърденията, че БСП ще бъде изгонена от партийната централа, са целенасочена манипулация и част от предизборната кампания, гласи позицията на “Дондуков” 2.

Левицата отново с план за първите 100 дни на следващия парламент

И на следващото Народно събрание БСП ще предложи план кои да са основните приоритети за първите 100 дни от работата му. Председателите на съвети към Националния съвет на БСП и шефовете на комисиите от последния парламент вече започнаха подготовка за актуализация на пла-

на си за бъдещото правителство. Отсега трябва да сме готови с конкретни идеи за действие в първите сто дни, заяви лидерът на БСП Корнелия Нинова.

“Социално-икономическата криза, инфлацията, високите цени ще ни връхлетят през ноември с пълна сила. Тогава

ще бъде твърде късно да търсим решения. Искам да влезем в Народното събрание с ясни и конкретни мерки, с готови закони и работата му да стартира веднага”, обърна се към съпартийците си Нинова. Тя отбеляза, че е важно да се намери съгласие с другите парламентарни групи за

неотложните мерки. “Няма да постъпваме като някои други, които отсега раздават министерства и постове. Ние слагаме на масата за разговори предложения, с които да облекчим домакинствата, да подпомогнем икономиката, болниците, да подготвим страната за тежката криза. Втората ни

задача е да подготвим наш вариант за бюджет 2022 г. С него парламентът трябва да се заеме веднага. Ние имаме опит в това, знаем какво трябва да се направи и можем да го направим. Ние сме фактор на стабилност, диалогичност и имаме експертиза”, заяви Нинова.

Фандъкова прибра в общината уволнен за насилие шеф от МВР

Длъжността не е милиционерска, нито пазвантска, тук има и морална страна, заяви председателят на групата на БСП в СОС Калоян Паргов

Остри реакции от всички опозиционни политически групи в Столичния общински съвет предизвика назначаването на бившия главен секретар на МВР Ивайло Иванов като директор на “Столичен инспекторат”. Това е станало в понеделник, но не бе официално обявено от Столичната община. Досега длъжността временно заемаше заместник, след като през юли почина дългогодишният ръководител на звеното Веска Георгиева. Столичният инспекторат е на общинска бюджетна издръжка и неговата задача е да осигурява и подпомага изпълнението на контролни-

те функции на кмета, на чието пряко подчинение е.

“Тази длъжност не е нито милиционерска, нито пазвантска, за нея трябва да има екологична експертиза, която не се притежава от новоназначения бивш главен секретар на МВР”, коментира за ДУМА Калоян Паргов, председател на групата на БСП в Столичния общински съвет. Той изрази учудването си от кадровата политика на Фандъкова и припомни, че един от големите проблеми на Столичната община е именно липсата на кадри и добра администрация, а цената за това плащат со-

фиянци. “В случая е очевидно, че ГЕРБ прибира кадрите в местната власт, а рокадите продължават. Но предвид скандалите, свързани с превишаването на правата на полицията по време на миналогодишните протести, тук има и морална страна”, коментира още Паргов. Против новото назначение се обявиха и от “Спаси София” и Демократична България.

Ивайло Иванов бе уволнен от служебното правителство заради насилието над протестиращи през лятото на 2020 г. В мотивите, посочени от Министерския съвет, се каз-

ва, че той е отстранен заради нарушение на основни принципи за работа в МВР, изразяващо се в незачитане и негарантиране на правата и свободите на гражданите и тяхното достойнство, като и в липса на обективност и безпристрастност, с което е накърнил престижа на МВР както пред служителите на МВР, така и пред обществото. Решението на столичния кмет Йорданка Фандъкова да го вземе за шеф на инспектората идва месец след новите шокиращи разкрития на временната парламентарна комисия за бруталните побои над протестиращи.

Бит протестиращ осъди СДВР

Столичната дирекция на вътрешните работи (СДВР) е осъдена да плати 3500 лева обезщетение на човек, обгазен със сълзотворен газ и бит по време на протестите срещу правителството на Бойко Борисов и главния прокурор Иван Гешев на 2 септември 2020 г. Присъдата е на Административния съд в София и подлежи на обжалване. Искът срещу СДВР и жандармерията е за 5000 лв., но не е изцяло удовлетворен. Столичната дирекция е осъдена да плати и 475 лв. на адвоката на жалбоподателя, както и 310 лв. за разноски по делото.

Обърналият се към съда казва, че бил на мирна демонстрация в София на площада между сградите на БНБ и парламента, заедно с други граждани се опи-

тал да премине по посочена на Военния клуб. “Съдът не намира обяснение за действията на полицейския служител, напръскал очевидно лежач в безпомощно състояние на земята човек със силно действащо химическо вещество. Тези действия в случая по никакъв начин не са били свързани с основанията за използването на такива помощни средства, но могат да бъдат определени като особено необоснован акт на насилие и нечовешко отношение”, пише в решението на съдията. Според него това действие е още по-укорително, защото е извършено от подготвен и добре екипиран полицейски служител срещу гражданин, изразяващ гарантирано от Конституцията право на протест, без да застрашава обществен ред.

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Международният ден на учителя бе отбелязан с поднасяне на цветя пред Мемориалния знак пред сградата на КТ “Подкрепа” в София. На церемонията присъстваха образователният министър проф. Николай Денков, президентът на КТ “Подкрепа” Димитър Манолов, учители и общественици

787 кръводарители във ВМА за месец

787 души са дарили кръв в Центъра по трансфузионна хематология на Военномедицинската академия през септември. От лечебното заведение съобщиха, че това е най-голямата бройка дарители за такъв период от време в близо 30-годишната история на Центъра.

444 от кръводарителите са военнослужещи от различни военни формирования в страната. Кампанията “Бъди един от нас! Дари кръв - спаси живот!” беше подкрепена от униформените във

военните формирования в Белев, Казанлък, Асеновград, Ямбол, Стара Загора, Сливен, Карлово и Пловдив. Проф. Румен Попов, ръководител на Кръвния център на ВМА, обясни, че повечето от тях са дългогодишни дарители. Той подчерта, че е незаменяема помощта на униформените в мисията на Кръвния център да поддържа необходимите количества кръв и кръвни продукти.

Желаещите да дарят кръв в Кръвния център на ВМА могат да го направят всеки ден от 8 до 16 ч.

60 хиляди деца до 6 години в България живеят в крайна бедност

Всяко шесто дете на възраст до 6 години в България живее в крайна бедност и по този показател страната е на второ място в Европейския съюз след Румъния. Данните бяха обявени от Искра Стойкова от фондация “Тръст за социална алтернатива”. Според нея това са около 60 хиляди деца от нула до шест години или колкото един цял град с размерите на Велико

Търново. “След години тези деца, които са лишени от базови нужди, най-вероятно ще се превърнат във възрастни, които са с по-ниско образование, с по-ниски доходи, с по-лошо здраве. И вероятно ще бъдат това за социалната ни и за здравната ни система. Ето защо в тези първи години има най-голям смисъл да се инвестира”, коментира Искра Стойкова.

Заедно с 11 неправителствени организации фондацията започва кампания за подобряване на майчиното и детското здраве “С грижа от нула до три”. Целта е да се осигури достъп до лекарства на всички деца до 3-годишна възраст, пълноценно хранене, безопасна семейна среда и достъпни процедури за издаване на лични документи и адресна регистрация на жени и деца.

ТОПЛОФИКАЦИИТЕ:

Поне с 50% ще поскъпне парното от януари

С 50 стотинки на литър се е увеличила цената на бензина и дизела за година

Поне с 50% ще поскъпнат парното и топлата вода от 1 януари следващата година. Това обяви пред БТВ Кремен Георгиев, председател на Асоциацията на топлофикациите. Както вече стана известно, природният газ поскъпна от 1 октомври с 36%. По закон цените на топлоенергията и тока за бита могат да се променят два пъти годишно - от януари и от юли. От последното увеличение цената на газа е скочила със 100%, твърди председателят на Асоциацията на топлофикациите.

“Има още два месеца, в които цената на газа може да се промени, за съжаление вероятно това ще е нагоре и всички тези увеличения накуп ще трябва да се отразят в це-

ната на топлинната енергия. КЕВР ще се опита да ограничи това увеличение, но едва ли ще го вкара в 20%. Поне 50% ще е. Топлофикациите ще излязат лошите, но освен за цена на природния газ говорим и за цената на зелената сделка, за която вече плащаме чрез цената на въглеродните емисии”, коментира експертът. Ако сметката за парно досега е била 300 лв., вероятно от януари ще се увеличи със 150 лв., даде пример Георгиев.

През последната година доста поскъпнаха и горивата. Цените на бензина и дизела са скочили с близо 50 ст. за литър, показват данните на търговците, предаде Нова телевизия. Експертите не очакват поевтиняване на

колонката в близките месеци. В момента цените са средно 2,27 лв. за литър от най-масовия бензин А95 и също толкова за литър дизел. За последната година цените по бензиностанциите са скочили с близо 27%. Най-евтини са горивата в Шумен, Велико Търново и Пловдив, а най-скъпи - във Видин и Кърджали. Според експертите заради повишеното търсене и ръста в цените на петрола тази тенденция ще се запази и през следващите месеци. В същото време контролните органи продължават проверките за качество на горивата.

Междувременно европейските цени на природния газ и електроенергията скочиха до нови рекорди на фона на

Кремен Георгиев

влошаващите се опасения относно доставките. Глобалният недостиг на газ и въглища тласка енергията нагоре, а пазарите от Обединеното кралство до Китай са под напрежение, тъй като икономиките излизат от пандемията, пише “Блумбърг”. Запасите

от газ в Европа са на най-ниското си сезонно ниво от повече от десетилетие, докато доставките от Русия са ограничени, а световната конкуренция за втечен природен газ се засилва.

Коментар на стр. 10

Газовата връзка със Сърбия изненадващо отиде при „Главболгарстрой”

Спечелилият търга за изграждане на газовата връзка между България и Сърбия консорциум “Кенпайп” изненадващо се отказва от договора на стойност 164 млн. лв. Ходът на канадската “Кенпайп” идва в момент, в който Върховният административен съд (ВАС) гледа делото по жалбите срещу избора ѝ за строител. Отказът от договора оставя като победител в търга консорциумът на “Главболгарстрой - Интернешънъл газ” с комплексна оценка от 97,14 точки. Офертата на консорциума е малко по-висока - за 167,8 млн. лв.

Със сигурност обаче проектът няма да бъде завършен в срок. Заради жалбите срещу “Кенпайп” стартът на строежа се

бави вече повече от четири месеца, а прогнозата на “Главболгарстрой” проектът да бъде завършен за 350 дни означава най-рано ноември 2022 г. или половин година по-късно. Новото решение на “Булгартрансгаз” за строител подлежи и на обжалване пред Комисията за защита на конкуренцията. Дължината на цялата газова връзка е над 150 км, от които 62 км на българска територия. За разлика от “Турски поток” през този интерконектор ще може да се осъществява търговия - например към София може да бъдат извършвани доставки от LNG терминала в Хърватия или пък за Ниш да се доставя азерски газ през България.

МРРБ плаща заплатите на строителите до 5 дни

Министерството на регионалното развитие и благоустройството пое ангажимент да плати заплатите на пътните строители до 5 дни. “Бързото решение, за което почти сме се споразумели, е до пет работни дни да осигурим неплатените ви заплати”, заяви пред протестиращите вчера служители на “Автомагистрала Черно море” и “ИСА 2000” заместник-министърът на регионалното развитие и благоустройството Валентин Граматиков. Той се среща с протестиращите, които по-рано опитаха да влязат в министерството.

Дългосрочното решение, по което все още няма споразумение с представителите на протестиращите, които са в преговори с ръководството на министерството, е за намиране на начин да

СНИМКА БГНЕС

бъде изплатено всичко, което държавата дължи за свършените дейности.

ЕКСПЕРТ:

Може да се наложи втора актуализация на бюджета

Ще е необходима нова актуализация на бюджета на България, като вероятно това ще е първата задача на следващия парламент. Причината е, че България няма да получи авансово плащане от Европейския съюз по Плана за възстановяване и устойчивост, защото все още страната не го е изпратила.

Това коментира пред “Блумбърг” финансовият експерт доц. Виктор Йоцов от Института за икономически изследвания.

“Средствата от авансовото плащане са

предвидени в бюджета за следващата година. България обаче няма да ги получи заради забавянето с изпращането на плана за одобрение. Така или трябва да се намалят разходите, или да се предвиди финансиране от другаде, но при всички положения за това ще е необходима актуализация на бюджета”, коментира той и прогнозира, че това може да стане и през декември.

Доц. Йоцов посочи, че към момента инфлацията в България е ниска. По думите му покачането на цените идва

от енергетиката и транспорта. Според него основната причина за инфлацията е бързото възстановяване на икономиките след пандемията, което води до забавяне в производството и доставките.

Според експерта може да се очаква някои ипотеките да станат проблемни, ако се повишат лихвите по заемите. Той напомни обаче, че българските банки работят с фиксирани лихви на ипотечните кредити поне за три години и всичко зависи от структурата на тези заеми.

ДАНС проверява лицензирани търговци на ток

ДАНС започна акция в офисите на голям производител и търговец на електрическа енергия, съобщи БНР. Същевременно агенти проверяват офиси и документи на няколко фирми, които търгуват с електрическа енергия на пазара. Акцията е свързана с повишаване-

то на цените. Изземат се и се проверяват различни документи.

В края на септември ДАНС и МВР влязоха на проверка в Комисията за енергийно и водно регулиране и в Българската независима енергийна борса във връзка с разследване за причините за високите цени на

електроенергията на свободния пазар. Тогава бяха иззети документи, свързани с търговията с ток на борсата, на която в последните месеци бяха постигнати рекордни стойности на електроенергията, повлекли нагоре и цените на стоки, услуги и превози и съответно инфлацията.

Предлагат 9% ДДС за ресторантьорите и за година

Разширяват обхвата на стоките с данъчни преференции

Срокът за прилагане на намалената ставка от 9 на сто на ДДС за някои стоки и услуги да бъде удължен през 2022 г. до прекратяване на обявената извънредна епидемична обстановка в страната. Това предлага Министерството на финансите с промени в закона за ДДС, публикувани за обществено обсъждане чрез промени в три данъчни закона. От юли 2020 г. с 9% ДДС са ресторантьорските и кетъринг услугите, бебешките храни и пелени, книгите и туроператорската дейност. С по-ниската ставка тогавашното правителство реши да компенсира ресторантьорския бранш за това, че заведенията бяха затворени по време на извънредното поло-

жение. Първоначално 9% ДДС бе за консумацията на място на храна, безалкохолни напитки, кафе, вино и бира. По-късно към тях бе включена и доставката на храна за дома. Данъчното намаление засяга един немалък сектор - на заведенията и ресторантите. Той беше един от най-засегнатите от мерките бизнеси и вероятно ще продължи да търпи ограничения и при следващи вълни. От друга страна, заведенията са и един от най-рисковите откъм укриване на обороти сектори и това многократно е адресирано като проблем от Националната агенция за приходите (НАП). Всъщност заради тях преди кризата бяха въведени и спор-

ните промени около т.нар. СУПТО в Наредба Н-18, която е свързана с отчитането на оборотите при продажби на крайни клиенти.

Министерството на финансите предлага обхватът на храните за бебета и малки деца, за които се прилага ставка 9% на ДДС, да бъде разширен, като се добавят специализираните млека за деца с алергии и диетичните храни за специални медицински цели, предназначени за кърмачета. За да стане факт, промяната в закона трябва да бъде гласувана до края на годината от Народното събрание, което ще се формира след изборите на 14 ноември.

Освен Закона за ДДС от ведомството на Валери Белчев са публикувани промени в други два закона. Промените в Закона за акцизите и данъчните складове целят повишаване на правната сигурност за иконо-

СНИМКА БГНЕС

Валери Белчев

мическите оператори и се поясняват разпоредбите, свързани с режима за освобождаванията на денатуриран алкохол. Промените в Закона за корпоративното подоходно облагане са за транспонирането на разпоредбата на чл. 9а от Директива (ЕС) 2016/1164 на Съвета от 12 юли 2016 г. за установяване на правила срещу практиките за избягване на данъци, които пряко засягат функцио-

нирането на вътрешния пазар. С въвеждането на предлаганите изменения и допълнения се очаква ограничаване на възможностите за злоупотреби и отклонение от данъчно облагане и прецизиране на действащи разпоредби. В преходните и заключителни разпоредби на законопроекта са предвидени промени и в Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Застояли с години имоти излизат на пазара

Имоти, които години наред не са се продавали заради искани от собствениците високи цени, днес са обект на сделки. Собствениците не са искали да ги продадат на всяка цена и са искали повече от пазарната им стойност. Сега много такива успяват да се продадат. Това анализира Люба Атанасова, изпълнителен директор на "Имотека". Тя отчита, че отново много от сделките са с кредити, чиито лихви са достигнали исторически ниски нива за България, и хората предпочитат спестените пари да стоят за други нужди. Данните на компанията показват още, че много активен е

пазарът на къщите - предимно край най-големите градове. За последното тримесечие 4% от сделките са с къщи в София и 8% във Варна. Очаквано през летния сезон активността при пазара на къщи е много по-голяма, посочи Атанасова.

Наблюдава се и нова тенденция през последните месеци, при която се засилва търсенето на парцели - не от инвеститори, а за изграждането на индивидуални имоти. Причината е, че изградените вече къщи често не отговарят на изискванията на новите купувачи. Това отново се наблюдава край големите градове. Вече за имотите,

особено във високия клас, е неточно да се говори за цена на кв.м, коментира Атанасова. Това се отнася за построени вече жилища, които са в забележителни сгради, имат дизайнерско изпълнение, балкони, превърнати в градини, и други подобни характеристики. Тя посочи, че за цена на кв.м площ все още се говори в строящите се в момента сгради.

Цените продължават да растат. Причината са не само ниските нива по заемите, но и напредването на инфлацията, отчитат експертите в компанията. Прогноза за началото на идната година е трудно да се направи - дали цените ще продължат да растат заради активността на купувачите. Възможно е да се задържат на достигнатите нива, но твърде много фактори им влияят, за да се каже отсега, анализира Атанасова. Тя посочи, че вече за среден сегмент се смятат жилища с цени за две стаи от 150-200 хил. лв. Това е факт в южните райони на София, които са силно търсени, и поради това обичайно цените там изпреварват тези в другите райони.

Емигрантските пари почти секнаха

Българските емигранти почти не изпращат пари на своите близки в родината. През юли получените от българи зад граница средства са само 14,3 млн. евро, показват данни на БНБ. Сумата е точно толкова, колкото през същия месец на миналата година, когато пандемията вече удари икономиките на повечето страни по света. Средствата са с близо 87% по-малко спрямо юли 2019 г., когато все още нямаше пандемия. Преди нея парите от емигрантите нарастваха постоянно и през 2019 г. достигнаха до около 100 млн. евро на месец. Сега обаче са седем пъти по-малко. Основната причина за това е, че много от българските емигранти се върнаха по родните места. Много хора могат да работят от разстояние. Така те продължават да работят за задгранични компании, но от България, където

няма почти никакви ограничения. Други пък заради кризата загубиха работата си в чужбина и затова се върнаха по родните места. Много българи зад граница работеха в ресторанти и хотели, а този бранш беше най-силно засегнат от кризата. На много българи в чужбина пък доходите са намалели и затова изпращат по-малки суми на близките си.

За първите седем месеца на годината получените от емигранти суми са само 98,7 млн. евро. Такава сума идваше в България от емигрантите само в рамките на един месец преди пандемията. Получените от януари до юли средства са с близо 200 млн. евро по-малко спрямо същия период на миналата година и с 646 млн. евро (-87%) по-малко спрямо 2019 г., показва статистиката на централната банка.

Бизнесът гладен за кадри, но планира и съкращения

Първото национално изследване на Българската конфедерация по заетостта (БКЗ), което включва 826 работодатели от пет региона и 12 индустриални сектора в страната, показва, че близо една четвърт от компанията планират да увеличат работната сила през следващите шест месеца. В същото време 6% от бизнеса прогнозира съкращения, 45% ще запазят числеността на служителите си, а 26% от организациите не са сигурни относно плановете си за наемане. Така нетният коефициент на заетостта на БКЗ, получен от разликата между работодателите, които планират да намалят работната сила, и тези, които прогнозира да я увеличат, е +17% за периода октомври 2021 г.-март 2022 г.

Най-оптимистични плановете за на-

емане на нови служители споделят работодателите от секторите "Информационни технологии", "Производство" и "Аутсорсинг" (съответно +49%, +34% и +31%), докато секторите "Хотелиерство и ресторантьорство" (-7%), "Селско, горско и рибно стопанство" (-2%) и "Добивна промишленост" (-1%) ще предложат най-малко възможности за работа през следващата половина година. Изследването на коефициента на заетостта на БКЗ показва, че в периода октомври 2021 г.-март 2022 г. работодателите в четири от петте региона планират да наемат нови служители. Кандидатите за работа могат да очакват най-много кариерни възможности в София, където коефициентът на заетостта е +69%, Пловдив (+18%) и Варна (+8%).

СНИМКИ БГНЕС

Над 700 индианци от племето Чоко се редят на опашка за храна в Националния парк на колумбийската столица Богота. Те се надяват правителството да им помогне, тъй като районът, където живеят, е непрестанно обект на нападения и всякакви престъпления

Мъгляво съгласие в ЕС за Западните Балкани

Брюксел оставя полуотворена вратата за членство на страните от региона

На започналата този вторник в Словения двудневна среща на върха ЕС-Западните Балкани се очаква вратата на ЕС за членството на страните от региона да остане едновременно и полуотворена, и полузатворена.

Постоянните представители на ЕС преодоляха разделението в общността относно перспективите за еврочленство и след седмици на разногласия постигнаха споразумение в заключителния документ на срещата да фигурира формулировката "потвърждаване... на недвусмислената им подкрепа за европейска перспектива". Това разкриха двама представители на Брюксел пред агенция "Ройтерс", на

която се позовават и други медии. Самият документ ще бъде одобрен от държавните глави в сряда, на 6 октомври.

ДУМА припомня, че на 28 септември пак "Ройтерс" съобщи за разногласията в ЕС относно европерспективите на региона поради възражения на редица държави-членки срещу разширяването на ЕС. Така например, богатите северни страни се опасяват от повторение на прибързаното присъединяване на Румъния и България през 2007 г. и лошо управляваната миграция на източноевропейски работници към Обединеното кралство, която обърна много британци срещу ЕС.

Втори служител на ЕС

заяви, че макар да има договорка за декларацията, стратегията на ЕС за разширяването на югоизток се сблъсква с пречки, дори официално вратата да остане отворена за тези, които отговарят на критериите за членство. "Не мога да кажа, че всичко е наред", призна служителът, отбелязвайки нежеланието на някои държави-членки за по-нататъшно разширяване на ЕС. "Разбира се, има много проблеми, но също така не може да се каже, че вратата е затворена".

От "Дондуков 2" съобщиха, че Румен Радев е поканен от Ангела Меркел на обща среща в Словения с Еманюел Макрон и Зоран Заев.

Междувременно разширяването на ЕС със Западните Балкани бе обсъдено в телефонен разговор между президента на САЩ Джо Байдън и председателката на Еврокомисията Урсула фон дер Лайен. "Президентът Байдън изрази силна подкрепа за продължаването на процеса на присъединяване на страните от този регион към ЕС", съобщи Белият дом.

Пред Европарламента първият дипломат на ЕС Жозеп Борел заяви, че интересите на ЕС и САЩ невинаги ще съвпадат и ЕС трябва да бъде самостоятелен в сферата на отбраната, като европейските военни структури бъдат "допълнение към НАТО".

Бабиш призна за купени имоти чрез офшорки

Чешкият премиер Андрей Бабиш призна, че е купувал имоти във Франция чрез офшорки. Той уточни, че това е станало през 2009 година, когато още не се е занимавал с политика.

"Това беше направено по препоръка на фирма за недвижими имоти, тя посъветва да купя имотите чрез адвокат. В това няма нищо незаконно. Освен това тогава, през 2009 г., все още не се занимавах с политика", поясни лидерът.

По-рано Международният консорциум от разследващи журналисти, финансиран и от един от фондовете на Джордж Сорос, публикува "Пандора Пейпърс" за предполагаемото участие на редица световни лидери в офшорни схеми. В него се появяват над 35 настоящи и бивши политици, както и 400 служители от около 100 държави.

Разследването сочи, че Бабиш е прехвърлил 22 млн. долара чрез офшорни компании, за да купи луксозен имот на Френската Ривиера и запазил тайната на собствеността.

Според публичните записи замъкът е принадлежал на дъщерно дружество на една от чешките фирми, косвено негова собственост.

Заев не знае нищо за сексскандал в Скопие

Заев "не е чувал" нищо за тресящ от седмица Скопие скандал със сексуално насилие. "Метаморфозис" и "Трутомитър", организации, финансирани от Фондация "Отворено общество" на Сорос в РС Македония, извършват цензура във фейсбук. Целта е прикриване на информация за новини, че милиардерът е финансирал скандалния Първи скопски скаутски отряд, съобщи агенция БГНЕС.

Миналата седмица, вестник "Слободен печат" съобщи показанията на родител, чиято непълнолетна дъщеря е била малтретирана по време на лагера. Участниците са били принудени от инструкторите, между които двама възрастни мъже, да се събличат голи, да участват в сексуални игри и дори да боядисват гениталите си.

Скандалът засегна и Министерството на образованието, където министър Мила Царовска се опитва да въведе програма за сексуално образование чрез фондация "Хера". В края на миналата година тя обяви, че пилотна програма ще бъде приложена в четири училища в Скопие и Тетово. "Хера", която също се финансира от Сорос, отдавна си сътрудничи с Първия скаутски отряд на Скопие. От "Отворено общество" заявиха, че са дали пари за екологична дейност и неформално образование, а не скаутски лагер за сексуално образование.

НАКРАТКО

Падна румънското правителство

Правителството на либералния румънски премиер Флорин Къцу беше свалено с вот на недоверие, заплашвайки страната с нова политическа нестабилност. 281 депутати гласуваха в подкрепа на предложението, без нито един против, като управляващите бойкотираха вота. БГНЕС припомня, че най-голямата опозиционна партия, Социалдемократическата партия, внесе вота на недоверие на 28 септември. Причините са обедняване на народа, силно задлъжняване на страната и провалена кампанията за ваксинация.

Връчиха Нобеловите награди за физика

Кралската шведска академия на науките реши да удостои с Нобеловата награда за физика за 2021 г. трима учени: Сюкуро Манабе, Клаус Хаселман и Джорджо Паризи "за новаторски принос към разбирането ни на сложните физични системи", съобщиха от Нобеловата фондация. Тримата лауреати са допринесли за придобиването на по-задълбочен поглед върху свойствата и еволюцията на сложните физични системи, казва Торс Ханс Хансон, председател на Нобеловия комитет по физика.

Путин учреди Ден на бащата

Руският президент Владимир Путин издаде указ за установяване на Ден на бащата, за да подчертае ролята на мъжете в семейството, съобщи Кремъл. 68-годишният лидер, който има две големи дъщери, реши празникът да се отбелязва всяка трета седмица от октомври. Тази година ще се чества на 17 октомври. С намесата на Путин влезе определението за брак като съюз на мъж и жена в Конституцията. Други форми на семейство, като еднополови, не се толерират и понякога са преследвани, твърдят правозащитници.

Ниска избирателна активност в Италия

В Италия приключи двудневният местен вот. Избирателната активност е ниска - 54,69% или с близо 7% по-малко от преди пет години. Рекордно нисък интерес има в големите градове Торино, Милано и Неапол около 48%. Според прогнозните резултати, кандидатите на лявоцентристките коалиции печелят в тези три града и Болоня.

Доброволци събират катран по брега на калифорнийския плаж Хънтингтън. От теч в тръбопровод, свързващ морска платформа с местно пристанище, се изляха малко над 572 000 литра петрол

ПРОФ. ЙОРДАН БАЕВ:

Професионалистите уважават

Известният военен историк разказва как в другите страни се отнасят към паметниците

Велиана ХРИСТОВА

Проф. Йордан Баев е известен специалист по съвременна дипломатическа, военна и разузнавателна история и военнополитически проблеми на сигурността. В последните четири десетилетия има над 300 научни публикации, сред тях 11 монографии и 12 документални сборника, издадени на 14 езика в над 20 държави от Европа, Азия, Северна и Южна Америка. Тази година той издаде две нови изключително интересни книги - "КГБ в България" и "Американското разузнаване и България", които вече представихме в ДУМА.

Преди седмица проф. Баев участва в Братислава в юбилейната 20-а Конференция на

Проф. Йордан Баев

военните историци от страни-членки на "Партньорство за мир", посети няколко паметника на Съветската армия в Словакия. У нас наскоро отново бе подета втръснатата на всички кампании да съборим Паметника на Съветската армия в София, понеже тя не ни била освободила. Скандализира хората за пореден път (като индулгенция за себе си, що ли?) не друг, а Мартин Заимов - внукът на съветския разузнавач ген. Владимир Заимов, Герой на Съветския съюз, разстрелян през 1942 г. Затова ми бе интересно да науча от проф. Баев как се отнасят към паметниците на Съветската армия в други страни в Европа.

Ето неговия разказ:

"Преди повече от 20 години, през 1999-а, в резиденцията в Бояна се проведе първата годишна Конференция на Консорциума на военните академии и институтите по изследване на сигурността във всички 46 страни от "Партньорство за мир". Там трябваше да пристигне колега от Центъра за военна история към американската армия във Вашинг-

тон - когато бях на специализация във Вашингтон, съм бил при тях. Бяхме взели съгласувано решение да създадем работна група по военна история с участието на колеги от всички държави - от Русия до САЩ и Канада. Но тогава американският представител не дойде и поръчаха на мен, като представител на България, на Генералната асамблея на Консорциума да обявя създаването на тази работна група. Така преди две десетилетия се създаде тази работна група от военни историци, която по-късно се прекръсти на група за изследване на военните конфликти.

Сега в Братислава беше юбилейната 20-а конференция с представители на 15 държави, включително такива като Израел и САЩ извън Европа. Основната тема беше как започват войните и как свършват и проблемите за ескалацията и деескалацията на военните конфликти. Предишната конференция на нашата международна работна група бе през 2019 г. в Будапеща, до година ще е в Полша. При нас, във Военна академия "Г.С. Раковски", беше през 2013 г.

В Братислава конференцията бе много представителна. При посещение на мемориалите от Втората световна война нашата професионална общност изрази категорично уважение и респект към битките и жертвите на Съветската армия в похода ѝ срещу фашизма. Във всичките си изказвания колегите от Словакия подчертаваха този респект, нямаше и намек да се измъкват някак от темата, напротив.

Там, в Братислава и Банска Бистрица, има монументални мемориали на Червената армия, също и в Кошице,

Мемориалът в Кошице

Паметната стена в "Славин"

където се проведе нашата конференция, и разбира се - мемориала за Дуклинската битка, той е на словашко-полската граница. През август 1944 г. в Словакия избухва народ-

но въстание срещу фашисткото правителство на Йозеф Тисо, по това време Словакия, също като България, е сателит на Хитлер. Съветската армия, Първи украински фронт на маршал. Конев и армиите на ген. Москаленко и Гречко, се опитват за помогнат на Словашкото народно въстание при страховтна съпротива от германците, загиват 38 000 души, убитите съветски воители са 9000. Операцията продължава от края на септември до началото на януари, но не успява да помогне на въстанието. Мемориалът е в гр. Свидник, на огромна площ, от 1954 г. е, след това през 60-те години е ремонтиран, от 1961 г. е национален паметник на културата. Той е част от Националния военен музей на Словакия, който е на подчинение към Министерството на отбраната. Целият мемориал се поддържа изключително добре, видяхме го.

Един американец каза, че в Европа има 17 такива памет-

Братислава, мемориалът "Славин"

Някои русофоби у нас са просто истерични

■ Проф. Баев, излиза, че в Словакия го няма явлението да се оплюва историята заради сегашните конюнктурни нападки срещу Русия?

- Не знам дали е така, но в професионалните среди категорично го няма. Паметниците се съхраняват, много са чисти, грижливо поддържани. Същото е в Австрия, с големия паметник във Виена, в Германия, където също се поддържат тези паметници, да не говорим за Франция. Но ето и в една Словакия, която има синдрома на 1968 г., въпреки това видяхме изключително отношение към монументите.

■ А у нас русофобите напалгат, че Съветската ар-

мия е окупаторка, че е агресор, понеже СССР е обявил война на България през 1944 година...

- Да, и още - че дори да се е борила срещу нацистите, след това тя налага един окупационен режим, това им е тезата. Ние, историците, сме наясно - в Североизточна България терминът е наистина военна окупация, но въпросът е как се интерпретира историята. Има две ясни обяснения на събитията. Първото е онова, което се договарят антифашистките съюзници още в Тегеран през 1943 г., когато Идън пита Молотов: Е, добре, вие ще прекъснете ли отношенията с фашистка България? И

Молотов е казал: Да, ние имаме такава готовност да обявим война на България. Т.е. това е част от споразуменията от Тегеран. И второ - навлизането на Съветската армия в България е свързано с необходимостта да се предотврати отстъплението на група армии на Вермахта от Балканите. Те отстъпват от Гърция, но през България, затова между 12 и 14 септември има боеве и при Видин, има и съветски жертви там. Има, разбира се, и идеологически нюанс - да се подкрепи подготовяното у нас въстание, оглавно от комунистическата партия. Все се спори въстание ли е, преврат ли е, окупация ли е? През 1994 г. с

проф. Илчо Димитров написахме независимо един от друг едно и също нещо: че има елементи и на въстание, и на преврат, и на окупация.

- Безсмислено е на русофобите да се обяснява историята, предполагам, че те я познават, но напълно съзнателно повтарят нелепостите си, искат да се премахне паметникът и т.н. Защо го правят? Миналото си ли искат да заличат, на нов господар ли се слагат?

■ Чиста русофобия и напъни на всяка цена да бъдат в една посока. Някои от тях са просто истерични. А вие как си го обяснявате?

- Ами, като слагане пред

новия господар, който иска всичко да е срещу Русия. Освен това много от тези хора са били добре облагодетелствани от социалистическата власт, някои са завършили в Съветския съюз и много искат да забравим кои са били до 1989 г. Повтарят как ще си запазим достойнството, ако махнем Паметника на Съветската армия. Като събориха мавзолея, вместо той да се превърне в пантеон например, много достойни станаха, няма що.

- За това да не говорим, там стана паркинг. Ние предлагаме вътре да бъде експозиция - нещо представително, като "съкровищата на България" например. Друг е въпросът, че

историята

на Съветската армия

ни места за тяхната армия от Втората световна война, които се поддържат по споразумение от американската армия и попита дали това е също към тях. Директорът на словашкият институт за военна история полк. Чаплович изрично подчерта, че поддържането на всички тези паметници е тяхно задължение и те са в изключително добро състояние. Там има същите скулптурни композиции като при нашия Паметник на Съветската армия.

След това отидохме в музея, в чиято експозиция се очертават ясно три акцента. Първият е, че войната започва не от 1 септември 1939 г., а от Мюнхенското споразумение на западните държави

Монументът в мемориала при Свидник

“Катюша” в мемориала в Свидник

през 1938 г., което фактически договаря разделянето на Чехословакия. Това винаги съм го твърдял пред моите студенти. Вторият акцент са отделни витрини, посветени на партизанското движение и на Словашкото народно въстание, поддържано от комунистическата партия и от Москва. Това е изрично акцентирано. А имайте предвид, че в момента правителството в Словакия е от дясноцентристки партии, в него няма левица. Това го подчертавам спешно.

Фигурите в мемориала в Свидник

когато през март 1990 г. казах да се извади от него Димитров и да се погребее нормално, тогава от ляво ме нападнаха.

■ *Като военен историк как ще определите достойнството на една държава? Ето, хората в Европа опазват паметниците и смятат това за достойно.*

- Паметниците, които отразяват историческата памет, трябва да се уважават. Това е категоричното становище на всички професионалисти. Другият момент е как се интерпретира историята от различни поколения.

■ *Имате много изследвания за разузнаването през годините. Как оценявате по-*

циално, защото там отношението към паметниците е изключително.

И следващият момент - в България не е имало съветска военна интервенция, докато в Чехословакия все пак има през 1968 г. И независимо от това, там почитат битките на Съветската армия срещу фашизма и нейните жертви. Няма никакво изкривяване на историята, никой не казва “армията окупаторка”. Този контрапункт е интересен за нас “предвид това, което срещаме в България”.

НАТО. Но тя е следвало да бъде поканена, когато дойде някой шеф на американското разузнаване. В случая ми е интересно кой е екипът, който я съпровожда, защото там е със сигурност официалният представител на американското разузнаване в България, няма как да е иначе. Въпросът всъщност е защо го направиха с такова публично разгласяване - дали, за да се направи малко вятър на новия началник на военното разузнаване, който е съвсем отскоро, след гафове на предишния? А възможно е това да подсказва, че България има активно участие в нещо, което става наблизо до нас.

Изтриване на паметта

Доц. Александър СИВИЛОВ*

Преди дни се стигна до по-редното “бойдисване” на Паметника на Съветската армия в центъра на София. В историята това действие се нарича “damnatio memoriae”. Тази традиция започва още от времената на фараоните в Египет, но влиза в нашата цивилизация през Рим, където често се унищожават и поругават статуите на предишния император. В днешно време подобна съдба сполетя фигура на Садам Хюсеин в Ирак.

Основното, което виждаме тук, е стремежът за смяна на легитимацията. Има нов владетел и нови символи, ново лице и фигура. Така се стига до оскверняването или до опит за изтриване на паметта. Търси се създаване на нов култ, който да оправдае политическата смяна и различната власт.

У нас нещата са различни. На първо място от политическите трансформации минаха вече 32 години. Страната ни е демократична, доколкото може да е демократична съвременна държава членка на Европейския съюз. В това отношение дори изпреварваме някои от страните, с които търгнахме по този път преди десетилетия, защото ситуацията в Унгария и Полша в момента е доста тежка.

От 18 март 2004 г. България е член на НАТО, а от 2007 г. - на Европейския съюз. Управлението на Иван Костов превърна страната ни в напълно капиталистическа икономика. Преходът свърши още през 1998 г., защото от социализма не остана нищо. Нищо, освен паметниците.

Правителството на СДС опита да взриви мавзолея на Георги Димитров няколко пъти и най-накрая успя. Дори и тогава не бе поставен въпросът за разрушаването на Паметника на Съветската армия, защото в десницата знаеха какво е истинското му послание.

В момента стигаме до нещо различно от “damnatio memoriae”. Вече е късно за създаване на нова легитимация на гърба на старото. Съветската система и строй изчезнаха отдавна. Това, което води радетелите на преместването на монумента, е страхът от собственото им минало. Те не предлагат нищо ново, а се стремят да се разграничат от всичко, което са били. Човекът, на чийто дядо е кръстен парк в центъра на София, бил “русофоб”. Дядо му пък е бил идеалист и заради това по време на Втората световна война, когато България е съюзник на нацистка Германия, се

свързал със съветското разузнаване. Той е правел разликата, която тогава всички са осъзнавали. СССР предлага една по-добра алтернатива и е нещо съвсем различно от идеите на Хитлер. Заради отстояването на тези позиции българският генерал и идеалист е намерил смъртта си. Разстрелян е от правителството на Борис III.

При повечето от другите борци срещу паметника и спомените също се наблюдават прекалено тесни връзки с предишната система. Не само връзки, но и облагодетелстване от нея. Поради тази причина ги е страх някой да не се сети, че са били от онези, другите. Заради това обявяват, че Съветската армия не е освободителка.

През Втората световна война руските армии свършиха основната работа да разпорят корема на германските войски. Това не са мои думи, а на големия неприятел на комунизма и СССР Уинстън Чърчил, който ги изрича през 1944 г. Той е съвременник на тези събития и знае, че Съветската армия освобождава по-голямата част от Европа от нацизма. Дори у нас промените нямаше да настъпят, войната срещу Англия и САЩ нямаше да спре, ако войските на Сталин не бяха превзели Румъния и не бяха достигнали нашите граници. Всички историци са

наясно, че това е факторът, който кара нашия политически елит най-накрая да се откаже от подкрепата за Германия.

Червената армия не е освободила пряко България, но освобождава Европа и света от заплахата на нацизма. Когато днес се опитват да пренаписват историята, е добре да помнят, че модата сега можеше да е различна - квадратно подстригани мустачки, зализан на ляво перчем и поздрав с гордо изпъната ръка, а всички полухора нямат право на живот.

Лошото е, че ако не дай си боже Паметникът на Съветската армия изчезне, ако го вземат извънземните, изведнъж огромна част от политическата ни класа и обществен елит ще останат без цел и въобще без смисъл в живота. Би трябвало да се радват, че човекът с автомата стои в центъра на София, защото иначе няма да има какво да кажат за България.

* *Пред БНР (със съкращения)*

„Вържете“ парното

Георги ГЕОРГИЕВ

Астрономически цени на парното и електричеството тази зима вещаят специалисти от различни калибри. Цената на природния газ и без това отлетя в Космоса, а тази на дървата за огрев също подтичва зад нея. Кюмюра

го обявиха за вреден, печки на твърдо гориво и без това е трудно да се монтират в панелките, ако не и невъзможно. Дори и да си спрете парното, спасение пак няма да има. Първо, защото ще плащате на база потребление от последния отоплителен сезон, и, второ, защото и без това ви начисляват пустата сградна инсталация.

Енергийната криза, която изглежда все по-видима на хоризонта, неизбежно ще доведе след себе си и икономическата под формата на дефицити и допълнителна инфлация. Общественото недоволство

изобщо няма да закъснее. Не може и да бъде иначе в най-бедната страна в Европейския съюз. Ситуацията става още по-сложна, като отчетем, че е напълно възможно в разгара на зимата България да няма редовно правителство, а парламентът да е потънал в крамоли и разпри.

Поради това е необходимо още отсега, без бавене, и по възможност при постигане на политически консенсус, макар че това е май кауза пердута, да се набежи комплекс от мерки, за да може най-уязвимите слоеве на обществото, а това са пове-

че от половината българци, да не останат на студено и тъмно през зимата.

Призрактът на протестите от зимата на 2013 г. трябва да стряска не само Бойко Борисов. Макар сега причината да е глобална, а не локална, ако разгневените хора се изсипят по улиците, те няма да се интересуват кой е олигарх, а кой - борец с мутрите. Те ще искат топлина и светлина за семействата си. Благодатна среда, от която несъмнено ще се възползват всякакви политически безнравственици - без полза за отечеството, но с изгода за себе си.

Без изненади

Павлета ДАВИДОВА

Делян Пеевски “изскача” в международно журналистическо изследване. Досиетата “Пандора” като политическа фигура, замесена с далавери през офшорни фирми. Той отрича. ДПС отрича. Запознатите мълчат. А изненадани от ситуацията в България май няма.

Пеевски се пре-

върна в митична фигура, в универсалното “зло” и негативния пример, който дават, когато трябва да се сочи съмнителен политик. Стана такъв символ обаче напоследък, когато сякаш загуби голяма част от позициите си. Единствено другарчетата му от ДПС не само са “изненадани” от обвиненията срещу него, ами и са се качили на амбразура да го защитават пламенно у нас и в чужбина. Като казахме чужбина - прав е президентът Румен Радев, като казва, че деянията на Пеевски са видими повече отвън, отколкото вътре в държавата. То не бе “Магнитски”, то не бяха досиетата “Панама”. В Бъл-

гария обаче някакво мащабно разследване или разкритие няма. Е, уж Пеевски е най-проверяваният политик, поне така се опитаха да го изкарат. Уж се назначаваха някакви проверки, ама той все чист. Без изненади.

Съдбата на “момчето” на ДПС бе ясна. Всичко бе въпрос на време. Подобни личности са значими за определен период. После биват заместени от други “случайни” и “важни”. Колко ли още като Пеевски има? Сам по себе си той не е виновен, виновни са тия, които са му дали възможност да е такъв. “Бизнесмен и политик” като Пеевски не се става случайно, трябва доста “анонимни”

хора с възможности зад него. Необезпокояваното съществуване също не се постига случайно - за това са необходими хора като главния прокурор и дружките му, които да кажат кога някой трябва да бъде “ударен”, “оправен” или “отложен”. Или твърде бързо забравихме прословутото (май вече удобно изчезнало) тефтерче на бившия шеф на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (КПУКИ) Филип Златанов?

Дотук изненади няма. Такива ще се появят, когато някой наистина изкалян до ушите политик най-сетне понесе отговорност. Присъди трябва, а не думи...

Вкопаване

От стр. 1

Заслугите на Иванов заради действията и бездействията му по време на миналогодишните антиправителствени протести са особено тачени от бащицата, че сега на него се разчита да открие нови, широки перспективи пред звеното, което ще управлява. Твърда ръка трябва, за да се контролира дали

столичани спазват правилата за живот в града. Новият началник ще раздава шамари на мърсящите въздуха и градинките, ще надзирава почистващите фирми и миенето на улиците. Който не слуша - лютлив спрей в очите, докато не си коригира поведението. А Фандъкова само ще потупва по рамото заслужилия си нов подопечен, затваряйки очи

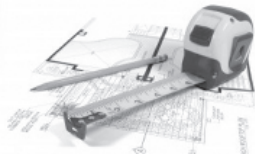
за задкулисието, в което е участник. Независимо дали тя дърпа конците или на нея й ги дърпат, кметницата все пак е официалният главен отговорник за ставашото на “Московска” 33 и мъчителната агония там. Ако е уморена, чувства се недооценена и реално лишена от власт, сега е моментът да се откаже и да покаже, че безобразията все

пак имат спирка.

Докато чакаме решението й, вероятно ще гледаме още сеир. Коя ли ще е следващата кадрова рокада, пример за безочието на баш шефа? Отхвърлени партийни функционери бол. Само трябва да се намери недостатъчно заслужил чиновник, от когото да се отърват, за да настанят следващата калинка.

ДЕН НА АРХИТЕКТИТЕ, СТРОИТЕЛИТЕ И ЗИДАРИТЕ В БЪЛГАРИЯ.

Отбелязва се в деня, в който църквата почита св. апостол Тома, който е бил строител по професия.

1014 - УМИРА ЦАР САМУИЛ, БЪЛГАРСКИ ВЛАДЕТЕЛ. Провъзгласен е за цар през 997 г. В продължение на десетилетия удържа атаките на византийския император Василий II и му нанася сериозни поражения.

Умира вероятно от сърдечен удар, който получава при вида на войниците си, ослепени след битката при Беласица. След преждевременната смърт на Самуил България не успява да издържи дълго на военния натиск на византийците. Четири години по-късно идва и краят на Първото българско царство.

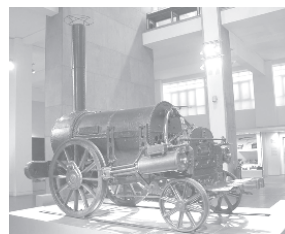
1600 - ВЪВ ФЛОРЕНЦИЯ СЕ РАЖДА ОПЕРАТА.

В двора на гранд дуковете на Тоскана, в двореца Пити, на сватбата на Анри IV, крал на Франция, и Мария Медичи, е изпълнено първото произведение, което може да бъде наречено опера - “Евридика” от Джулио Качини и Джакото Пери. Седем години по-късно в Мантуа Клаудио Монтеверди (на снимката) представя своя шедьовър в жанра - творбата “Орфей”.

1829 - ПЪРВО ПЪТУВАНЕ НА ПЪРВИЯ МОДЕРЕН ПАРЕН ЛОКОМОТИВ. “Ракета”, конструирана от Джордж Стивънсън, изминава трасето от Манчестър до Ливърпул.

Машината е с мощност 13 конски сили, а приетата от Стивънсън широчина на релсите от 1435 мм и до днес е най-разпространената в Европа.

1881 - В СТАРА ЗАГОРА СЕ РАЖДА ДИМИТЪР ПОДВЪРЗАЧОВ, ПОЕТ, ФЕЙЛЕТОНИСТ, ПРЕВОДАЧ (УМИРА 1937 Г.). Редактирал списанията “Звено” и “Българан”.

Преводач на руските класици Александър Грибоедов и Михаил Лермонтов. Автор на лирически текстове, хумористични стихотворения и фейлетони, между които “Хумористични драмки, фейлетони и пародокси”, “Как дяволът чете Евангелието” и на книгите за деца “Приключенията на Крачун и Малчо”, “Война в джунглата”.

1889 - В ПАРИЖ ОТВАРЯ ВРАТИ КАБАРЕ “МУЛЕН РУЖ”.

“Червената мелница” е открита по случай първата световна изложба във френската столица. Кабарето е разположено в близост до прословутия квартал с червените фенери и Плас Пигал. Залата побира 850 души. В кабарето е играла и българката Фео Мустакова. Тук са пели Жан Габен, Едит Пиаф, Морис Шевалие, Ив Монтан, Франк Синатра, Лайза Минели и др. Емблема на заведението е прочутият канкан. Звездите на “Мулен Руж” стават известни от картините на Анри дьо Тулуз-Лотрек, който от откриването на кабарето идва в него всяка вечер и, вдъхновен от танцьорките, създава творбите си.

1963 - В БУРГАС Е ОТКРИТ ВИСШИЯТ ХИМИКО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИ ИНСТИТУТ.

Днешният университет “Проф. Асен Златаров” е утвърден като такъв с решение на НС от 1 август 1995 г. Носи името на проф. д-р Асен Златаров (1885-1936) - завършил химия в Женева, специализирал в Мюнхен, доктор на Гренобълския университет, професор и доктор в Софийския университет.

Една политическа и морална гнусота

Не уважавам хулитe по социализма, те почиват не върху факти, а върху ламтеж за политическа изгода

■

Анко ИВАНОВ

какво сам пишеш в своята автобиография? Това би било проверено. Особено за кандидатстващите по идеологическа дисциплина, каквато безспорно е философията. Но такъв филтър просто не е имало, или ако е имало, е бил

За 30 години бе унищожена индустрията ни

формален. Авторът на статията почти си признава, че в потеклото му има някакво съмнение за “репресирано от комунистите семейство”. Но какво се получава - той не само е допуснат в светая светих на комунистическата пропаганда - Философския факултет на СУ, ами като аспирант щателно е изучавал марксистко-ленинската философия, вероятно се е доказвал като марксист, иначе не би бил приет в Института по философия на БАН.

Сред моите приятели и другари има случаи, които опровергават “спомени-те” на професора. Първият бе момчето, с което бяхме в един клас, живеехме в една квартира, в една стая, деляхме хляб и легло. Баща му бе бивш противник на отечественофронтовската власт, в чиято купа в двора му са открити огнестрелно оръжие и боеприпаси, предназначени за сваляне на властта. Около година пребивавал в лагера в Белене. И синът на този противник на властта завърши висше образование, стана инженер и пътуваше по света свободно. На друг мой приятел от ученическите години баща му е бил противник на колективизацията, имал прояви срещу изграждането и работата на новото ТКЗС, убеден опозиционер на новата власт. Но негови-

ят син, както и при първия случай, е приет в елитна плевенска гимназия. След гимназията служехме в един и същи взвод в армията. След това кандидатствахме за висше образование и бяхме приети - той инженерство, аз в Софийския университет. Две години деляхме една и съща квартира в София. И той стана инженер. А на един от приятелите ми от войнишките години дядо му е съден след Девети за “каналджийство” - прехвърляне нелегално през границата на бягащи от България фашисти. И той като мен бе приет в СУ, а след неговото завършване стана щатен комсомолски работник в областен град.

Но главното в спомените на професора е пропуснато - то е какво е било равнището на образованието в България. На Девети септември Бълга-

ски университет. В страната се появиха редица нови висши училища като тези в Благоевград, Пловдив, Стара Загора, Варна, Бургас, Плевен, Габрово. И в тях безплатно учеха дори децата на “засегнати от мероприятията на народната власт след 1944 г.”. А сега студентите на проф. Янакиев плащат безбожни такси, за да учат при него. Благодарение на широко обхванатото и качествено инженерно образование България разви голяма за своите мащаби машиностроителна и електротехническа индустрия, и дори по производството на мотокари и електрокари застана на трето място в света. Това, разбира се, са неудобни за десните политики истини, но това е истината за “омразния” социалистически период.

Четвъртото скрито внушение е, че когато става дума за лична кариера, няма място за морал. Разбирам децата от семейства на “засегнати от народната власт”. Но не разбирам тези тогавашни студенти и професори, които преди се кълнях в светостта на марксизма-ленинизма, днес хулят всичко наред.

Уважавам тези, които не се движат по посоката на

политическия ветропоказател

- от правоверен марксист към правоверен антикомунист. Не уважавам тези, които ругаят публично идеите и делата на своите родители. Може да не сте съгласни с идеите на своите родители, но им спестете публичното идейно и политическо отчеругателство. Има ли по-голяма “морална гнусота” от това да си отчеругател?

Не уважавам и тези, които априори отричат целия социалистически период. Тогава България бе сред първите 27 страни в света, сега е на около 60-о място. Истината може да бъде лична, но и обществена. Който ругае миналото и постигнатите значими резултати на страната си, не е патриот, не обича народа си, просто е себелюбец.

Всеки учен добре знае, че в интерес на истината е да има ясно определение какво се разбира под дадено понятие. Терминът фашизъм има много определения. Кое от тях е валидно за някои партии, виреещи върху русофобията, които стигнаха до абсурда да говорят за “пропутински” фашизъм?! Важното е да се лепне петното “путинист”. Изглежда и Янакиев не прави ясна разлика между патриотизъм, национализъм и фашизъм. Патриотизмът не е фашизъм.

Истината се установява не само и не толкова от спомените, от мемоарите на когото и да било, а от множеството проверени факти. Спомените са нетрайни, твърде често политически оцветени и приспособени за постигане на определени цели. Всеки има своите спомени, но когато ги официализира, е добре да си служи с проверими факти. Иначе се получава тенденциозно политическо антикомунистическо и антиморално четиво.

Видях в интернет политически портрет от известния комунистофоб и русофоб проф. Калин Янакиев на комунистката Мари Бойкикева, майка на политика Христо Иванов. Някой казал, че Иванов е син на комунистка, и това било реакция на “една политическа и морална гнусота”. В обхванатия елегантно написан материал е пропуснато, че и бащата на Христо Иванов е комунист. И в това не виждам никаква “политическа и морална гнусота”.

Янакиев навярно нарочно разширява обхвата на своя материал и като истински седесар и десебар се опитва да прави внушения, основавайки се не на факти, а на своите лични “спомени отпреди повече от 30 години”, на спомените си като възрастен човек. Аз съм малко по-възрастен обаче и имам други спомени.

Първото внушение

на Янакиев е, че в социалистическа България “дейците на тоталитарния комунистически режим стриктно (и задължително) обвързваха жизненото поприще на всяка личност в държавата с нейния семеен и родов произход”. Да, в България бе прогласен и в известни рамки се прилагаше класово-партийният подход при развитието на кадрите. Той най-стриктно се прилагаше при приемане на работа в МВР и в началния етап - в офицерския състав на армията. Това беше в сила най-вече в първите години след Девети септември. Съвсем естествено. Преди Девети септември комунисти и техни деца да са били приемани на работа в полицията или в армията? Не, в България от 1923 до 1944 г. се е водила гражданска война (по акад. Г. Марков). На комуниста Ал. Боримечков например, убит от полицията, синът не е приет на работа в полицията, не е приет в армията, не е приет за студент в Софийския университет, а на следващия ден за отмъщение просто е разстрелян, понеже е имал “неправилна” баща. Няма как след смяната на властта децата на фашистическите убийци да бъдат веднага наети в държавните органи (милиция, армия, Държавна сигурност).

И понеже боравим със спомени, ще приведа от пример моя живот, защото е “политическа и морална гнусота” да се твърди, че тогава младите са зависели “безусловно” от това дали имат “роднини и близки, засегнати от мероприятията на народната власт”. Примерът е с мой съселянин, само с две години по-голям от мен. Баща му бе ръководител на николапетковистите в селото. Срещу него бе моят баща - член на БКП. Ние бяхме деца и слабо се ориентирахме в тези битки. След много години пътищата ни с моето съселянче се пресякоха отново - в БКП. Той бе завършил висше образование - нищо, че баща му е николапетковист, преминал през обучение в Съветския съюз и дори си бе довел от там невеста. И той работеше в ЦК на БКП, в отдел “Организационен”. След промените през 1989 г. и до края на живота си остана верен на БКП и на БСП.

Второто внушение е, че

приемането в университета

или във висше училище зависело от това имаш ли “роднини и близки, засегнати от мероприятията на народната власт”. Пример за отрицание на тази теза е биографията на самия автор на статията, който явно се е страхувал от истината за своето потекло и чиито роднини вероятно са с някакви профашистки прояви. Ако народната власт тогава си е поставяла за цел да слага сито на тази основа, има ли значение

Как да въртнем стрелките на часовника назад?

Възпрепятства ли наистина машинният вот купуването на изборни гласове

Славчо КЪНЧЕВ*

“Горната класа е миналото на една нация, средната класа е нейното бъдеще.”

Айн Ранд (псевдоним на американската интелектуалка от руски произход Алиса Розенбаум, 1905-1982)

Дали наистина решението на парламентарните избори да се гласува само с машини носи единствено позитиви, като възпрепятства фалшифицирането на вота? Каква би била съдбата на избирателите с по-нисък образователен ценз, както и на по-възрастното население, което не е на “ти” със съвременните технологии?

За да отговорим на тези въпроси, достатъчно е да се вземем в историята. Когато 11-те южни щати в САЩ се отцепват и образуват Конфедерацията на робовладелските щати на 4 февруари 1861 г., привържениците на това отделяне са изразители на икономическите интереси на робовладелците, за които експлоатирането на труда на чернокожите е главният източник на техните доходи. Но макар и главен, той не е единственият мотив за отделянето им в държава, чиято новоприета конституция провъзгласявала, че робството е основа на икономическото и политическото устройство на Конфедерацията. Нейните привърженици са убедени, че негрите са същества от по-нисш порядък, неспособни самостоятелно да живеят и мислят. В защита на робовладелската система били посветени книгите на вирджинския плантатор Джон Фитцхю “Социология за Юга, или Банкрутирането на свободното общество” (1854) и “Канибали или Роби без господари” (1857), изцяло пронизани с бял шовинизъм и расизъм.

След поражението на разбунтувалите се робовладелски щати, в тях, с присъствието и на федерални войски, е наложен процес, чрез който да бъдат осигурени условия за действително освобождаване на афроамериканците от робското съществуване. Но процесът в никакъв случай

не протича гладко и безпроблемно

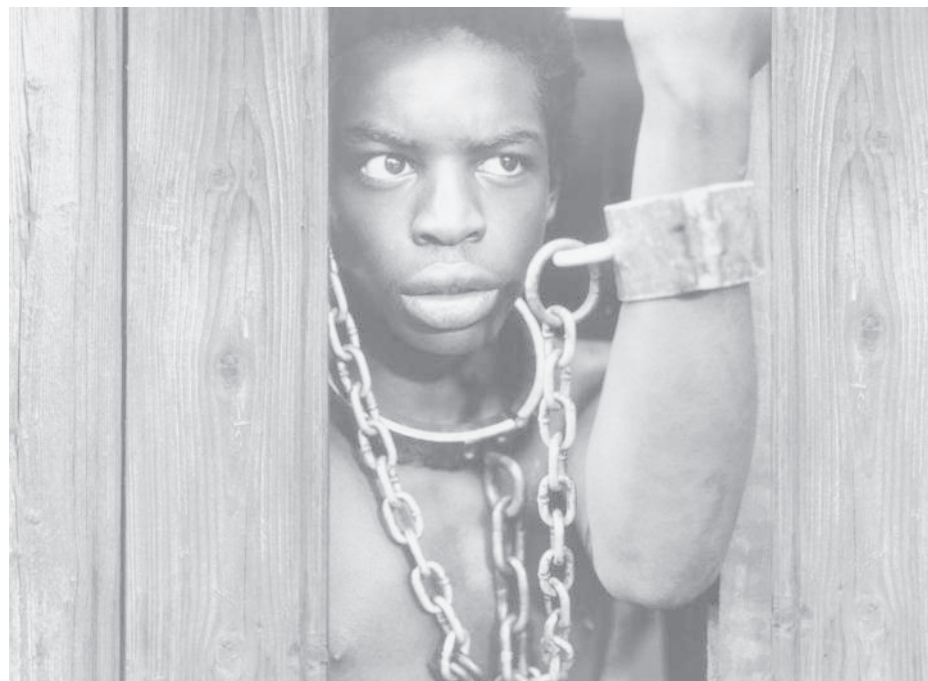
Тъкмо напротив, понеже съпротивата на бившите робовладелци от Юга на САЩ е подкрепена от Демократическата партия, която притежава стабилна избирателна база сред бялото население на конфедеративните щати. Но Републиканската партия подкрепя движението за премахване на робството на чернокожото население в южните щати.

В тези щати доминира Демократическата партия, в тях афроамериканците, до

премахването на робството, не са имали право на глас. Те представляват голяма част от населението на Юга. Когато робството формално остава в историята, пред ръководството на Демократическата партия изниква проблемът как да запази електоралното си предимство в щатите от Конфедерацията. Как ли? Като бъдат променени правилата за гласуване, без да се оспорва правото на чернокожите да участват в изборите. Затова най-ярък пример за

пренаписване на изборни правила

в някоя държава, за да бъде установено авторитарно предимство, идва от САЩ. След указа за връщане на правата на чернокожите от 1867 г. и Петнадесетата поправка към Конституцията, която забранява отказа от правото на глас въз основа на раса, афроамериканците из-

веднъж се оказват най-многобройните гласоподаватели в Мисисипи (55,2%), Южна Каролина и Луизиана и са близо до мнозинство в Алабама, Флорида, Джорджия и Северна Каролина. Общо в 11-те щати от Конфедерацията през 1860 г. е имало 3 521 110 роби, което е 38,7% от населението. Отделно са още 132 760 освободени преди Гражданската война (1861-1865) афроамерикански роби.

Федералната полиция наблюдава масовата регистрация на афроамериканските гласоподаватели в южните щати. На национално ниво процентът на имащи право на глас афроамериканци скача от 0,5 през 1866 г. на 80,5 две години по-късно. В много южни щати регистрациите надскочат 90%.

По време на изборите през 1880 г. се предполага, че избирателната активност сред чернокожото население е 65% или повече в Северна и Южна Каролина, Тенеси, Тексас и Вирджиния.

Правото на глас дава власт

Над 2000 освободени мъже печелят административни постове през 70-те години на XIX век, включително 14 места в Конгреса и 2 в Сената.

В един момент над 40% от законодателите в долните камари в местните парла-

менти на Южна Каролина и Луизиана се оказват чернокожи. Тъй като афроамериканците гласуват предимно за републиканците, тяхното право на глас дава основание на Републиканската партия и на други политически формации да оспорят доминацията на демократите от миналото. Демократите губят Северна Каролина, Тенеси и Вирджиния през 80-те и 90-те години на XIX век и почти изпускат Алабама, Арканзас, Флорида, Джорджия, Мисисипи и Тексас. Ако демократичните избори бяха продължили, отбелязва политологът В.О. Кий, “съществуването на белите наред черния пояс щеше да е застрашено”.

Тогава променят правилата и захвърлят демократичните норми. “Дайте ми (конституционен) конгрес и ще направя така, че... нито един негр да не бъде чул повече”, казва бившият сенатор на Джорджия Робърт Тумбс към края на

Закона за осемте кутии

се създава сложна бюлетина, която прави почти невъзможно за неграмотните избиратели да упражняват правото си на глас. И тъй като по-голяма част от чернокожите избиратели не може да четат, гласовете на афроамериканците намаляват драстично. Но това обстоятелство се оказва недостатъчно за белите расисти в щата.

През 1888 г. губернаторът Джон Ричардсън заявява: “В момента управлява малцинство от 400 000 (бели) над мнозинство от 600 000 (черни)... Единственото нещо, което стои между нас и тяхното (на чернокожите - б.а.) управление, е един хилав закон - Законът за осемте кутии”. Седем години по-късно щатът въвежда такса и тест за грамотност. Избирателната активност сред чернокожото население, която през 1876 г. достига до 96%, спада на 11% през 1898 г. Ограничаването на правото на глас “съсипва Републиканската партия” и я държи далеч от местната власт в продължение на почти век.

В щата Тенеси чернокожите избиратели са толкова активни през 1888 г., че демократически лоялният вестник “Avalanche” предвещава “машабна победа на републиканците” в следващите избори, освен ако нещо не бъде направено. Оказва се, че това ефикасно “нещо” е въведената през следващата година от демократите такса за гласуване и т.нар. Закон на Дорч, създава сложна бюлетина, която избирателите могат да разберат, само ако са грамотни. Докато законодателите дебатираха, “Avalanche” настоява да се одобри “законът на Дорч или загиваме”. След въвеждането на закона заглавието на в. “Memphis Daily Appeal” гласи: “Спасени сме най-накрая. Довиждане, републиканци, довиждане”. Демократите печелят разгромително през 1890 г., а републиканците “се сриват”. В уводната си статия вестникът пише, че ефектът от закона на Дорч е “възхитителен”.

През 1896 г. избирателната активност на чернокожото население е близо до нула. В щата Алабама ситуацията е същата.

Историята се повтаря

в Арканзас, Флорида, Джорджия, Луизиана, Мисисипи, Северна Каролина, Тексас и Вирджиния. Избирателната активност сред афроамериканските мъже (жените, независимо от расата, все още нямат избирателни права) спада от 61% през 1880 г. до 2% през 1912 г. Ограничаването на правото им на глас изритва Републиканската партия от местното управление на Юга, както и от представителство в Конгреса от бившите щати на Конфедерацията, и в продължение на близо век е осигурена властта на бялата еднопартийна система. Както чернокож южняк казва: “Целият Юг - всеки щат в Юга - вече е в ръцете на същите хора, чиито роби бяхме”.

Решението да се гласува само с машини е де факто въвеждане на образователен ценз. Що се отнася до това дали по този начин ще бъде възпрепятствано купуването на гласове, както и други манипулации на изборните резултати, то тук напълно важи максимата, че често решението на един проблем се превръща в още по-голям проблем.

* Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

„Сирано дьо Бержерак” с премиера в „Армията”

*Камен Донеv е в ролята на безпardonния
присмехульник с красива поетична душа*

Театър „Българска армия” кани на премиерните спектакли на „Сирано дьо Бержерак” от Едмон Ростан на 6, 7 и 8 октомври от 19 ч. Постановката е на Стоян Радев (гост) в превода на Веселин Ханчев. Сценография и костюми - Никола Тороманов (гост), музика Славчо Николов (гост), хореографка е Теодора Попова (гост).

В ролята на Сирано дьо Бержерак се превъплъщава Камен Донеv (гост), в другите роли ще видим Ясен Атанасов, Луизабел Николова, Георги Къркеланов, Тигран Торосян, Владислав Виолинов, Владимир Матеев (гост), Ели Колева. С участието на абсолвенти от Театралния колеж „Любен Гройс”, клас по актьорско майсторство с ръководители Малин Кръстев и Герасим Георгиев-Геро.

Повече от век историята на Сирано вълнува света. Поднесена в брилянтен стих, който в превода на Веселин Ханчев и сценичната версия на режисьора Стоян Радев запазва както свежестта на хумора, така и красотата на авторовото слово, пиесата на Едмон Ростан оживява на сцената на Театър „Българска армия” в неговия юбилеен 70-и сезон.

Сюжетът ни пренася в XVII век. Историята започва през 1640 г. и завършва през 1655 г. със смъртта на Сирано. Той

е всепризнат поетичен талант, кадет от френската армия, когото всички ценят заради острото чувство за справедливост, неподкупността, вкуса към театъра и сприхавия нрав. Малцина дръзват да кажат нещо срещу него, защото е най-добрият фехтовач в Париж и охотно влиза в схватки, дори противниците да са много повече. Но пред братовчедка си Роксана, в която е безнадеждно влюбен, той е мил и забавен, сърдечен приятел. Безстрашният кадет не смее да разкрие чувствата си. Причината за това е големият му нос. Външната грозота контрастира с нежните пориви на поетичната му душа. Един ден Роксана споделя на Сирано, че се е влюбила и по ирония на съдбата нейният избранник - Кристиан дьо Нювилет, е красив млад войник, зачислен в неговото поделение. Кавалерството на Сирано го задължава да изпълни молбата ѝ и да покровителства младежа. Кристиан му споделя своята неувереност да общува с Роксана, която е много по-умна от него.

Тогава Сирано сключва странна сделка - предлага да му „заеме красноречието си” и започва да пише писма до своята братовчедка, които Кристиан подписва. Именно тези писма пленяват въображението на Роксана, но тя през цялото

СНИМКИ ТЕАТЪР „БЪЛГАРСКА АРМИЯ”

време смята Кристиан за човека, с когото общува. Но в нея е влюбен и богатият и влиятелен граф Дьо Гиш - командир на полка, където служат Сирано и Кристиан. За да я спаси от домогванията на графа, Сирано сам урежда светкавичния ѝ брак с Кристиан, но на бойното поле младежът много скоро умира, а с него - и тайната на Сирано.

Роксана постъпва в манастир. Сирано я посещава, но никога не разкрива истината за голямата ѝ любов. „Останал непреклонен пред подлостта, лъжата, завистта, компромиса, парата”, Сирано посреща смъртта от вражеска ръка с високо вдигната глава. Едва в този съблимен и едновременно трагичен момент боготворената от него жена разбира кой е нежният поет, пленил завинаги сърцето ѝ.

Следващите представления са на 14, 23 октомври, на 10 и 27 ноември.

Международното биенале на стъклото събира 158 автори от 41 страни

Националната галерия представя Международното биенале на стъклото 2021 от 6 октомври до 7 ноември, под патронажа на президента Румен Радев. Творбите са подредени в Квадрат 500, пред атриума и в панорамната зала на 6 етаж, пл. „Св. Александър Невски”, ул. „19 февруари” 1. Третото издание на Международното биенале на стъклото разширява обхвата си - представя 158 автори от 41 страни в експозиционни пространства на Квадрат 500 и Нов български университет. Съорганизатор е Националната галерия.

На традиционния вече форум, с извоювано място на международната арт сцена, рамо до рамо застават професори и студенти, именити художници и дебютан-

ти, селектирани автори и специални гости. Магичната стъклена маса обединява в експозицията в Квадрат 500 географски проекции, национално и етносно разнообразие, индивидуални емоции и универсални послания. Жанрното многообразие и широкият технологичен диапазон от майсторското владение на традиционни техники и класически способности, през богатството на експериментални практики и използването на нови матери-

Ейк Раудмек

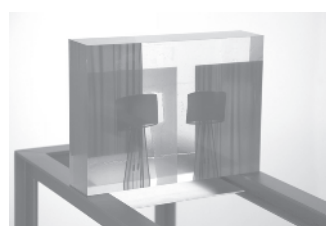
али и медии ще предизвика публиката да съпреживее пълната гама от емоции, философски и социални аспекти на съвременното изкуство.

Събитието се осъществява с подкрепата на Мини-

Антоан Пиерини

стерството на външните работи на Република България, Министерството на външните работи на Чешката република, посолствата на Нидерландия, Руската федерация и Чешката република у нас, културните институти на Италия и Унгария в София, Централния фонд за стратегическо развитие на НБУ, фондациите „Тианадера”, „Next Generation Bulgaria” и „Американска фондация за България”, Bohemia Machine s.r.o. (Bomma) и Lounjee.

Пало и Яна

НАКРАТКО

Лили Сотирова представя изложба и книга в РКИЦ

Лили Сотирова открива своя нова самостоятелна изложба живопис под наслов „Идентичност”; тя ще представи и втората си авторска поетична книга със същото заглавие. Вернисажът ще се състои на 7 октомври от 18.30 ч. в Руския културно-информационен център в София, ул. „Шипка” 34. Проф. Станислав Памукчиев ще говори за художничката и нейните творби, а харизматичната актриса Гергана Стоянова ще чете стихове от новата книга на Лили Сотирова.

Театър „София” пуска предплатени карти за билети

Театър „София” въвежда още една иновация за сезон 2021/2022, която цели да улесни любителите на театралното изкуство и да им предложи по-достъпни цени на билетите. На касите вече може да бъдат намерени зелена, бронзова, сребърна и златна карта, които съдържат съответно 4, 6, 8 и 10 билета. Зелената карта с четири билета струва 40 лв., бронзовата с шест билета - 60 лв., сребърната с осем билета - 80 лв., и златната с десет билета - 100 лв. Картата се заплаща в момента на купуването ѝ и е безсрочна. Не е поименна и може да бъде предоставяна на трети лица, като всеки път, когато с картата се вземат билети от касата, се отбелязва колко билета от нея са използвани. Важи за всички постановки на театъра и за места по избор на зрителите. Приемат се и предварителни резервации по телефон, научи ДУМА от Ивелина Сиракова, пиар специалист.

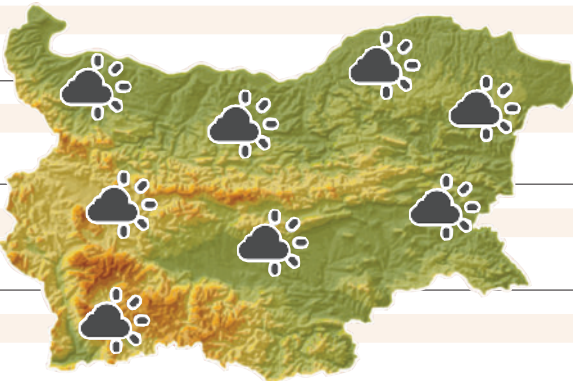
СНИМКА ТЕАТЪР „СОФИЯ”

Симона Халачева и Лилия Маравиля с картите в гримьорната преди представлението на „Развратникът”

Десетима художници творят на пленера „Духът на Перник”

Десетима художници от Югозападна България участват в 24-тия международен пленер по живопис „Духът на Перник”, посветен на празника на града - 19 октомври, събщи директорката на Художествена галерия „Перник” Елена Темелкова. Майсторите на четката ще творят в брезнишкото село Слаковци. За първи път в пленера ще се включат Мария Валтерова от Перник, Пламен Ковачев от Благоевград, Илона Захариева и Евгени Серафимов от Кюстендил. Заради пандемията от КОВИД-19 във форума няма да има международно участие. Пленерът е традиционен. Досега културното събитие се провеждаше в общинската база в село Рударци, от две години художниците намериха своя нов дом в село Слаковци. На 11 октомври в галерия „Кракра” в Перник ще бъде подредена изложба с нарисуваните по време на проявата творби, събщи БТА.

ДНЕС	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК	СЪБОТА	НЕДЕЛЯ	ПОНЕДЕЛНИК
					
ПРОМЕНЛИВО	ДЪЖДОВНО	ДЪЖДОВНО	ДЪЖДОВНО	ДЪЖДОВНО	ПРОМЕНЛИВО
максимални	максимални	максимални	максимални	максимални	максимални
22°C	20°C	18°C	16°C	17°C	17°C

ВИДИН 19°		ПЛОВДИВ 21°
СОФИЯ 18°		РУСЕ 20°
САНДАНСКИ 21°		ВАРНА 19°
ПЛЕВЕН 22°		БУРГАС 18°

Минималните температури ще са между 3 и 8 градуса. Ще преобладава слънчево време. Преди обяд над източните райони и на места из високите котловини на Западна България ще има ниска облачност, в отделни райони с мъгла и ръмежи. След обяд от запад ще започне увеличение на облачността, но ще се задържи почти без валеж. Ще духа слаб до умерен източен вятър. Максималните температури ще са между 17 и 22°. Над Черноморието облачността ще е по-често значителна, предимно ниска и на места ще преръми. Ще духа до умерен вятър от изток-северо-изток. Максималните температури на въздуха ще са 17-19°.

НИМХ/БТА

ХОРОСКОП

ОВЕН

Днес не пропускайте да изявите своята инициативност и желание на промените към по-добро работата си.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

В деловите задачи няма да срещате затруднения и с лекота ще вървите напред. Ще имате много голям успех.

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

Добре организирани сте днес, времето ви ще стигне за всичко и в края на деня ще се поздравите с успехи.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Открива ви се сериозна възможност да смените работното си място или да се изкачите в йерархията.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

Не се колебайте да сторите много важна задача, никой друг не би се справил по добре от вас. Бъдете внимателни.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

Не поемайте никакви рискове без да сте твърдо убедени, че е във вашите възможности да успеете със задачите.

23 ноември - 21 декември

РАК

Приключването на изключително важен работен проект е много сериозна крачка в професионалното ви развитие.

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Новостите в живота ви ще ви накарат да предприемете сериозни действия, различни от общото очакване.

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

Предстои ви сериозна стабилизация във финансов план. Знаете много, но и трябва да работите не по-малко.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

За предпочитане е да избягвате спорове и изобицо ситуации, които заплашват да се превърнат в конфликти.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Колкото по-бързо приемете новите условия на работното място, толкова по-бързо ще се адаптирате.

24 август - 23 септември

РИБИ

Ще се чувствате комфортно в компанията на свободомислещи и позитивни хора, към които се числите и вие.

20 февруари - 20 март

05.55 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Телепазарен прозорец
14.15 Кой знае отговора детски тв филм /7 епизод/
14.30 Влакът на динозаврите анимационен филм
15.00 Когато сърцето зове тв филм /2 сезон, 6 епизод/
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Малки истории
16.40 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният печели забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Музика безкрай музикално шоу
22.00 Октопод тв филм /5 сезон, 9 епизод/ (12)
23.00 По света и у нас
23.30 Ханибал тв филм /12 епизод/ (16)
00.20 Светът и ние /п/
00.40 100% будни /п/
02.35 Култура.БГ /п/
03.30 По света и у нас /п от 20:00 часа/
04.25 Когато сърцето зове тв филм /2 сезон, 6 епизод/п/

00.15 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.25 „Лява политика“
02.20 „Общество и култура“ (п)
03.15 „Дискусионен клуб“ (п)
04.10 „Думата е ваша“ (п)
05.10 „Антидот“ (п)
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт
07.30 „Антидот“ (п)
08.00 „Червен картон“ (п)
09.00 „Студио Икономика“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 „Хубава си, татковино“
12.30 ТВ пазар
12.45 „Дискусионен клуб“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.30 Новини
16.00 „Антидот“
16.30 „Думата е ваша“ - открит линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини - централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „Лява политика“
21.00 „Червен картон“ (п)
22.00 Новини - централна емисия (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.05 „Лява политика“ (п)

06.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.35 „Комичите и приятели“
13.10 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
13.50 „Доктор Чудо“ - сериал, еп.1
14.55 Премиера: „Буря от любов“ - сериал, с.12 еп.21
16.00 Премиера: „Опасни улици“ - сериал, с.15 еп.42
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 Премиера: „Татковци“ - сериал, еп.13
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.05 Премиера: „Опасно изкушение“ - сериал, еп.57
21.00 „Фермата: Време за пробуждане“ - риалити, с.7
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, с.8 еп.6
00.00 „Чък“ - сериал, с.2 еп.2
01.00 „Като на кино“ - предаване за кино
01.10 „Фамилията“ - сериал, с.2 еп.7
02.20 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.30 „Търговски център“ - сериал, с.14

06.00 Телеканал „Добро утро“
09.00 Новини - информационна емисия
09.25 Телеканал „Добро утро“
10.05 „Живей здравословно!“ - предаване за медицинна и ползотворен начин на живот
11.00 „Модна присъда“ - шоу за стил и актуални тенденции
12.00 Новини (със субтитри)
12.15 „Времето ще покаже“
15.00 Новини (със субтитри)
15.15 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота
16.00 Мъжко / Женско
17.00 „Времето ще покаже“
18.00 Вечерни новини - информационна емисия
18.40 „В действителност“ - предаване за търсене на истината
19.45 „Нека говорят“
21.00 „Време“ - информационна емисия
21.30 „Руско приключение“ - телевизионен сериал
22.35 Премиера на сезона. „Док-ток“
23.35 „Вечерен Ургант“ - развлекателно-музикално ток-шоу
00.15 За 75-годишнината на актрисата. „Двата живота на Екатерина Градова“
01.10 „Времето ще покаже“
04.10 „Руско приключение“ - телевизионен сериал
05.00 Новини
05.05 „Руско приключение“ - телевизионен сериал

- ☐ **Със силно оригване орангутаните отправят предупреждение, че в момента са агресивни.**
- ☐ **Океаните поглъщат дневно около 4 килограма въглероден диоксид на глава от населението.**

- Как могат да се изчистят петна от червено вино и черен хайвер?
- Оставете ги като скъп спомен!

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

АЛБЕНА ЧАКЪРОВА, актриса
ВЛАДИМИР МАНЧЕВ,
бивш национал по футбол
ГЕОРГИ КАСАБОВ, биатлонист
ДИМИТЪР ТУДЖАРОВ-ШКУМБАТА, шоумен
ЛЮБОМИР ГАНЕВ, президент на Българската федерация по волейбол
ЮЛИЯ БЕРБЕРЯН, тенис легенда

Иван Динев-Устата сваля родни звезди

С чувство за хумор и нестихващ ентузиазъм шоуменът ще разкаже истински истории от творческата си кариера

15 октомври е денят, в който Иван Динев-Устата ще сваля българските знаменитости от небосклона и ще ги приземи с гръм и трясък на сцената на Joy Station. "Не пропускайте екзорсизма на родния шоубизнес със "Звездите отзад" - Stand Up Comedy Special, в който ще се посмеете на воля на чужд гръб и ще си поръчате за ваша сметка", призовават организаторите на събитието. И добавят: "Очаква ви вечер, в която няма да сте публика, а част от сценичния екип, с пряка видимост отзад към най-пикантните тайни на звездите - зад завесата, под завивките и, надяваме се, над нещата... Вход забранен за: Софи Маринова, Евгени Минчев, Азис, 50 Cent и други провинени."

След напълно разпродадения и първия по рода си у нас Comedy Roast от октомври 2020 г., Иван Динев-Устата избра да сподели за втори път рождения си ден с публиката в Joy Station. Шоуто, чиито специални гости ще бъдат Георги Кючуков и Александър Маринков, ще бъде и

Спектакълът на Устата е изграден въз основа на лични преживявания

последното в календара на артиста за тази година. С невероятното си чувство за хумор, нестихващ ентузиазъм и блестящ подход към публиката Устата ще разкаже истински истории от творческата си кариера, изпълнени с много забавни моменти и незабравими преживявания.

В последните години жанрът Stand Up Comedy набира все повече популярност и в България, освен по света. Представленията са търсени от публиката и предпочитани като приятен начин за разтоварване от напрегнатото всекидневие.

Всеки комик има свой стил на разказ и взаимодействие с публиката, но единственият в тази гилдия, който разказва от първо лице, е Устата. Неговият спектакъл е изграден въз основа на лични преживявания, а кариерата и познанствата му в света на шоубизнеса му дават благодатен материал, върху който да развихри вродената си духовитост. Резултатът е интересна смесица от хумор и спомени, които въвличат публиката във водовъртеж от смях и аплодисменти.

Русия изпрати първия в света киноекипаж

Първият в света киноекипаж бе изпратен в орбита от космодрома "Байконур", съобщи ТАСС. На борда на "Союз МС-19" излетяха актрисата Юлия Пересилд, режисьорът Клим Шипенко и космонавтът Антон Шкаплеров. Руските кинаджии ще заснемат на МКС драмата "Повикване", чийто сюжет разказва за лекарка, която лети в орбита, за да спаси живота на космонавт.

СНИМКА WWW.ROSCOSMOS.RU

Юлия Пересилд, Антон Шкаплеров и Клим Шипенко

Актрисата и режисьорът от май тренираха в Центъра за подготовка на космонавтите. През това време те минаха през техническо, физическо, психологическо и други видове обучения.

Във филма ще участват също така Олег Новицкий и Пьотр Дубров, които в момента са на МКС, както и Антон Шкаплеров. Пересилд и Шипенко ще останат в космоса 12 денонощия, след което ще се върнат на Земята.

Предвижда се фотографиите да се използват за специална изложба и за направата на календар

„Есенните плодове на Кюстендил“ с над 500 000 гледания в интернет

Над 500 000 гледания в интернет само за първите 24 часа отчитат създателите на "Есенните плодове на Кюстендил". Фотографът Владислав Чанев и художникът Евгени Серафимов, съвместно с 25 читалища от общината, реализират празничния артистичен проект.

"Не очаквах да постигнем такъв успех. Идеята дойде от там, че поради епидемиологичната обстановка бе отменен Праз-

никът на плодородието. Затова решихме да направим фотосесия, издържана в най-добрата традиция, поставена от Майстора и Кюстендилската изобразителна школа, и да покажем плодородието на града. Какво е емблемата на Кюстендил? Това е девойка, облечена във фолклорен костюм, в автентична носия, с плодoвете на есента. Държахме да направим снимките на терен, в селата. От общината застанаха

зад тази идея и помогнаха с организацията. Момичетата бяха предложени от читалищата по места. Ние ги снимаме на мястото сред дърветата, в дворовете, с цветята от градините на бабите им. Така с тази фотосесия мисля, че Празникът на плодородието се случи. Част от момичетата бяха облечени в носии на бабите и прабабите си", сподели за "Дарик" художникът Евгени Серафимов.

ДУМА

Основател **Стефан Продев**

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Иван Пешев**

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева
БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Юри Михалков - завеждащ отдел - 220; Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Вилиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Альона Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гьолов - „Пардон“;
Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207; Росица Костадинова

ФОТО: Емилия Костадинова - 206; Михаела Катеринска
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, „Български пощи“ ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат.

Използвани са и емисиите на БТА, "Фокус", БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. "Дружба" 1,
ул. "Илия Бешков" 3А

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

Нечупливо стъкло направиха в Канада

Специалисти от университета "Макгил", Канада, са разработили нов тип нечупливо стъкло, вдъхновено от черупката на мекотелите (на снимката). За целите на изследването експерти са наподобили структурата на седефа, придаващ изключителна здравина. Крайният резултат е много по-устойчив от обикновеното стъкло материал, който в същото време запазва прозрачността си.

Разработката може да се използва за създаването на нечупливи екрани за смартфони и други устройства. Следващата цел на специалистите е да проучат начините за промяна на цвета, проводимостта и други свойства на стъклото.

Бербагов не иска президенти в Изпълкома

Димитър Бербагов се обяви срещу практиката в Изпълкома на БФС да има президенти на клубове. Кандидатът за шеф на футболния съюз смята, че в ръководното тяло трябва да има футболни дейатели и хора от бизнес средите, но без собственици и управляващи клубовете, които изкривяват политиката във футбола. "Това се споделя от много колеги. Имам готов Изпълком и това не беше лесен процес. Стилиан и Мартин ще помогнат много, мно-

го повече от досегашните хора в Изпълкома. Те трябва да бъдат в него. Всеки да разбира от това, което може, а след това аз нося отговорността дали съм подбрал правилните хора. Трябва да има дебат на идеи, искам да има дейно участие", обяви Бербагов пред Спортал.

"Готови сме от доста дълго време на базата на това, че обиколихме страната и се срещнахме с всички клубове, които споделиха своите виждания и проблеми, сподели-

ме нашите. Разбира се, това е процес на синхронизация и работа в екип. ЦСКА ме издигнаха и им благодаря, но им казах, че ако после ще искат нещо в замяна, да не издигат

кандидатурата ми. Има много знаци, че обществеността иска промяна. Виждаме докъде я докарахме с "управленски" опит. Не мога да кажа, че сме 100% готови, но се учим в

движение. Да се изкорени корупцията и задкулисието в българския футбол! На нас ни се обаждат отбори и ни молят да им помогнем, защото ги натискат", допълни той.

СНИМКИ СПОРТАЛ

Акрапович съди ЦСКА

КАС спести 317 000 евро на „червените“

Бившият треньор на ЦСКА-София Бруно Акрапович е завел дело срещу клуба за неплатено финансово обезщетение след преждевременното му освобождаване от поста през пролетта. Твърди се, че искът му е от порядъка на 100 000 евро. Специалистът, който в момента

работи в северномакедонския шампион Шкендия Тетово, се е надявал, че ръководството на столичани ще удържи на думата си и ще му плати парите, за които са разписани и съответните документи. След като изчакал два месеца от изтичането на указания в споразумението срок,

Акрапович се обърнал към ФИФА с надежда да получи дължимите си пари.

"Аз съм спокоен, че ще си взема парите, но не в това е въпросът. Разочарован съм от некоректното отношение. Очаквах хората от ЦСКА да си удържат на думата. За мен мъжката дума е пове-

че от договор. Аз работих коректно и помогнах на клуба да си осигури добър приход. Наел съм адвокат от Хърватия, който да ме представлява. Не отива на клуб като ЦСКА такова нещо", коментира Акрапович. По друг спор Арбитражният спортен съд (КАС) в Лозана се произнесе в полза на ЦСКА по делата, заведени срещу клуба от бившия футболист на "червените" Иван Боладо и агента му Хоакин Уриарте. Играчът претендирал за сумата от 277 000 евро, а мениджърът - за 40 000, но КАС е потвърдил решението на ФИФА, че двамата няма да получат пари от фалиралния клуб и дори ще трябва да платят съдебните разходи по делото, възлизащи на 4500 швейцарски франка.

Мими Христова докосва медал в Осло

Мими Христова (65 кг) доближи медалите на Световното първенство по борба в Осло. Българката се бори снощи за място на финала с Ирина Рунгачи (Молд), която е световна и европейска шампионка при девойките и №1 в Европа до 23 г.

На старта врачанката тушира Камила Кулвицка (Пол), след като губеше с 0:6, но обърна срещата до 8:6 т., преди да залепи на тегиха плещите на съперничката си. След това българката срази и Аслъ Демир (Тур) със 7:2, за да достигне до топ 4.

Другата ни представителка Миглена Селишка (50) отпадна набързо. Трикратната еврошампионка за девойки стартира с успех над Анна Лукашек (Пол) със 7:2, но във II кръг бе туши-

СНИМКА БФ БОРБА

Мими Христова тушира Камила Кулвицка в Осло

рана от Медисън Паркс. Канадката загуби на 1/4-финал и не можа да изтегли Селишка до репешажите за бронза. При тежките дами шесткратната световна шампионка по самбо Мария Оряшкова (76) загуби от пета-

та на Олимпиадата в Токио Айпери Кизи (Кир) с технически туш - 0:10. Вицешампионката на Азия от Делхи 2020 се бори за място на финала снощи и остави надежда на българката за репешажите.

Стоичков отново вкарва в Испания

Стоичков отново вкарва голове в испанския футбол. Но това не е българската мегазвезда на Барселона от края на XX век Христо Стоичков - голмайстор на световното в САЩ 1994 и носител на "Златната топка". Нападателят на втородивизионния Ейбар, който носи фланелка със същото име, е в челото на класацията за голмайсторите в Сегунда дивисион с 5 гола в последните 4 кръга. Той е вписан в листата на реализаторите и влиза в новините в Испания просто като "Стоичков". Такова е неговото желание, от както играе професионално, разкрива corner.dir.bg.

Имената му по рождение са Хуан Диего Молина Мартинес, но във футбола се подвизава с фамилията на българина, превърнал се в идол на баща му след

среща с Камата в Барселона преди години. Новият Стоичков минава през академията на Еспаньол, преди да играе в IV и III дивизия на Испания за Касерено, Сан Роке, Линенсе, Алкоркон, а през миналия сезон - във втородивизионните Майорка и Сабадел.

През лятото той подписа тригодишен договор с изпадналия от елита Ейбар, който е от фаворитите за промоция. Тимът тръгна колебливо, но в последните 4 кръга Стоичков заби 5 гола - по 2 на Реал Сосидад В и Хихон, както и 1 на Ибиса в неделя. Така Ейбар се изкачи пети в класирането и ще се бори да се върне в Примера, а Стоичков е втори при реализаторите в Сегунда след Умар Садик, нигерийската звезда на лидера Алмерия, който има 6 попадения.

Рилецо взе първа Суперкупа

Рилски спортист заслужи Суперкупата на България по баскетбол за мъже. Тимът от Самоков като носител на купата надви шампиона Левски с 91:85 (25:14, 24:28, 19:23, 23:20) в зала "Универсиада" и вдигна трофея за първи път при третия си опит, след като не успя през 2016 и 2018 г. "Сините" пропуснаха да защитят за втори път отличието, с което триумфираха през 2018 и 2019 г. Двубоят бе официална репетиция за началото на новия сезон в НБЛ, който започва в петък. Рилецо е едва четвъртият носител на отличието след ЛУКОЙЛ Академик, Берое и Левски.

По-рано през годината самоковци заслужиха първа Купа на България след успех над Левски, но после тимът на Тити Папазов спечели финалната серия в НБЛ. Сега радостта бе за баскетболистите на Людмил Хаджисотиров, които не допуснаха левскарите да поведат нито веднъж в 40-минутната битка.

Американецът Трей Портър с 21 т., 9 борби и фантастичните 5 чадъра стана MVP на мача. Сънародникът му Марио Литъл вкара 20 т. за Левски.

"Няма никаква изненада, изхождайки от селекцията на два отбора. Важното е, че показвахме характер. Очаквах, че ще имаме много по-тежка загуба. Не мога да не бъда доволен. При толкова близка резултатност и възможност за продължение, може би съжаляваме, но реалността е тази", призна Папазов, който съвместява треньорството в баскетбола с решаването на финансовите проблеми на футболния Левски.

ГЛЕДАЙТЕ

**ФУТБОЛ
ПО БНТ 3**
Лига на нациите,
полуфинал
21.45 Италия - Испания
ПО БНТ 3
БОРБА
19.00 СП в Осло
ПО ЕВРОСПОРТ 1
КОЛОЕЗДЕНЕ
16.20 Милано - Торино
КОЛОЕЗДЕНЕ НА ПИСТА
19.00 ЕП в Гренхен

